

Conèixer
Barcelona

nitjovebcn

La nit, l'oci i l'espai públic. Propostes de la gent jove de Barcelona

nitjovebcn La nit, l'oci i l'espai públic. Propostes de la gent jove de Barcelona

Ajuntament de Barcelona

La publicació que teniu a les mans respon a l'interès i la voluntat de fer sentir la veu de la gent jove de Barcelona pel que fa a la utilització i la gestió de la nit.

L'Informe sobre la realitat de la joventut a la ciutat de Barcelona, elaborat per l'Ajuntament de Barcelona, i els informes del projecte Joves i Nit, portat a terme per la Fundació Jaume Bofill, el Consell de la Joventut de Barcelona, la Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona i la Regidoria de Joventut de l'Ajuntament de Barcelona, han estat les fonts principals per a l'elaboració d'aquesta publicació.

Prop d'un 80% de la gent jove surt a la nit durant els caps de setmana, és a dir, aproximadament uns 240.000 joves. Aquesta dada demostra, doncs, que estem parlant d'un volum important de negoci, mobilitat, utilització de l'espai públic..., fet que porta a pensar en la necessitat que els diferents agents de la ciutat que intervenen d'una manera o d'una altra en tota aquesta activitat nocturna ho tinguin molt en compte i, lògicament, que s'hagin d'acordar mesures.

I què n'opina, la gent jove? Són conscients de la complexitat de la gestió de la ciutat, sobretot a la nit, de la dificultat de casar els diferents interessos, però també reclamen millores, ens fan reflexionar sobre quin model d'oci és l'idoni per a la nostra ciutat, ens presenten la fotografia de la realitat amb què es troben i, sobretot, ens plantegen propostes basades en el fet de garantir la convivència ciutadana.

La veu de la gent jove és important, l'hem d'escoltar si volem que la nostra ciutat doni respostes a tota la ciutadania.

nitjovebcn

La nit, l'oci i l'espai públic.
Propostes de la gent jove de
Barcelona

Ajuntament de Barcelona

Regidoria de Joventut

crèdits

nitjovebcn

La nit, l'oci i l'espai públic.
Propostes de la gent jove de Barcelona

Regidoria de Joventut

Xavier Florensa i Cantons, regidor ponent
Jordi Solé i Aleu, assessor tècnic

Sector de Serveis Personals de l'Ajuntament de Barcelona

M. Glòria Figuerola i Anguera, gerent del Sector de Serveis Personals

Equip de treball

Coordinació tècnica

Lluís Coromines i Garcia, Direcció de Joventut
Mercè González i Esteve, Direcció de Joventut

Redacció

Lorena Martos Nieto

Fotografies

Fotografies cedides per l'Espai Jove Bocanord, la Casa del Mig,
David Momblan Villalba i Estudi Maria Baldrich

Coordinació editorial

Departament de Comunicació i Qualitat
Sector de Serveis Personals

Disseny gràfic i maquetació

Estudi Maria Baldrich

Assessorament lingüístic

Polyglota, SL

Edició

Ajuntament de Barcelona. Sector de Serveis Personals

Impressió

Imatge i Producció Editorial. Ajuntament de Barcelona

Aquesta publicació s'ha elaborat principalment a partir dels informes del procés participatiu Joves i Nit, redactats per la Cristina Valls i la Irene Lop

ISBN:

DL:

Es permet reproduir les dades i la informació sempre que se'n digui la procedència.

Imprès en paper ecològic?

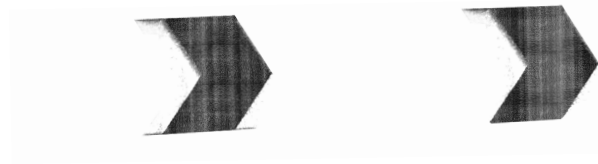
índex

nitjovebcn

La nit, l'oci i l'espai públic.
Propostes de la gent jove de Barcelona

presentació de l'alcalde i el regidor	5
introducció	9
per un model d'oci integrat a la ciutat	13
per una nit diversa i econòmica	17
per l'ús de l'espai i els equipaments públics	25
per una nit de ple dret	35
per una millor mobilitat pública nocturna	39
resum i conclusions	45
joves i nit, un procés participatiu	49

L'Ajuntament de Barcelona ha apostat fermament al llarg dels anys per portar a terme polítiques de joventut que incidissin positivament en la plena ciutadania de la gent jove. Ho ha fet a través de les orientacions de la Regidoria de Joventut i a partir de nombrosos programes i accions en què han pres part activament altres regidories, fet que ha assegurat treballar amb rigor des de la transversalitat.

El programa Barcelona Bonanit, que té com a objectiu principal oferir a la gent jove de la ciutat una nit complementària mitjançant l'obertura de serveis nocturns i el suport a la realització d'activitats d'iniciativa juvenil, n'és un bon exemple. Així, es fa evident la voluntat de l'Administració d'actuar, i per tant de no esdevenir agent passiu, en tot allò que fa referència a la nit i al col·lectiu juvenil.

Però sovint cal aturar-se i reflexionar. Posar damunt de la taula totes aquelles qüestions que, més enllà de la valoració dels programes i accions que es desenvolupen, ens indiquen clarament que el context social de la ciutat ha canviat. I més si parlem de l'ús que la ciutadania en general fa de la nit. Apareixen noves demandes, sorgeixen oportunitats i també conflictes d'interessos als quals cal aportar-hi solucions.

Cada cop més ens apropem a un model de ciutat que s'empara sota el paràmetre de l'activitat durant les 24 hores del dia. I d'aquest fet, els i les joves de la ciutat en són protagonistes destacats. Per tant, escoltar allò que ens diuen i prendre bona nota de les seves propostes és sense cap mena de dubte, apostar clarament per un model de ciutat que pretén fomentar i garantir la convivència ciutadana.

Joan Clos
Alcalde de Barcelona

Un dels trets distintius de la societat actual és el canvi accelerat en tots els sentits. Si el tradicional conflicte entre valors emergents i valors decadents es produïa generalment entre generacions d'avis, pares i fills, ara podem afirmar sense gaire por d'equivocar-nos que el garbuix de valors és notable entre una mateixa generació. Així i tot, els joves i les joves comparteixen trets que contribueixen en gran mesura a configurar identitats col·lectives com a grup juvenil. L'allargament del període formatiu, les dures condicions d'accés al món laboral i a l'habitatge, entre altres motius, han produït el que molts han anomenat “col·lapse de l'emancipació juvenil”. Així, molts joves posposen de manera no voluntària alguns dels seus projectes vitals com ara organitzar un nucli familiar i adquirir un habitatge. Alhora, però, es disposa de més temps lliure i més opcions per utilitzar-lo.

El debat sobre les diverses formes de viure i veure l'oci, sobretot de la gent jove, la major disponibilitat de temps lliure per part de la societat en general, el xoc d'interessos legítims de la ciutadania i les possibles implicacions en el deteriorament de la convivència ciutadana, l'organització del funcionament global de la ciutat, els seus serveis i un possible model de ciutat de 24 hores, són debats d'actualitat que, de ben segur, conformen el present però també dibuixen el futur.

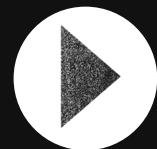
La generació d'opinió és molt subjectiva en funció del paper que hi desenvolupen els subjectes, però sembla obvi que no podem excloure del debat aquells que per

una raó o una altra en són protagonistes. Quan vàrem planificar el procés participatiu del projecte Joves i Nit preteníem precisament configurar una opinió representativa i qualitativa del col·lectiu juvenil. En aquesta publicació hi trobareu opinió i propostes al voltant de l'oci, la nit i l'ús de l'espai públic del col·lectiu juvenil de la ciutat, sovint ignorat en un debat on la resta de la societat ha situat els joves i les joves a l'ull de l'huracà i en el centre de la diana mediàtica.

Molts exigeixen que les institucions s'adaptin amb més celeritat a les necessitats dels ciutadans. En alguns aspectes segurament ha de ser així, però l'exercici del govern també exigeix ideologia, sistema de valors i model, en aquest cas model de ciutat. Crec fermament que treballar per enfortir la xarxa social i associativa, i en especial la juvenil, que esdevé escola d'aprenentatge social, ens fa ser més “nosaltres” i menys “jo”. Estic convençut que treballar en aquesta direcció ens ha d'ajudar a legitimar i reconèixer els interessos individuals i col·lectius per sobre únicament del debat del conflicte d'interessos.

Un agraïment molt especial als gairebé mil joves que hi han participat.

Xavier Florensa i Cantons
Regidor de Joventut

introducció

“EL ‘BOTELLÓN’ IRROMP A LES PLATGES I ALTRES ESPAIS PÚBLICS DE BARCELONA. Oci conflictiu // Problemes per una forma de diversió inèdita a la ciutat”.

Amb aquest titular, el dia 5 d'agost de 2003, *El Periódico de Catalunya* descobria un nou fenomen importat a Barcelona des d'altres ciutats de l'Estat espanyol i que es convertiria en protagonista del debat social i mediàtic d'aquell estiu: el *botellón*. La plaça Reial, la plaça del Sol, la plaça de George Orwell, la plaça de Catalunya, les platges i diferents punts del Born –segons n'informava el diari– esdevenien punts de trobada multitudinaris on gent jove (barcelonins i turistes), armats amb bosses de supermercat plenes d'ampolles d'alcohol o avituallats de llaunes de cervesa gràcies als nombrosos venedors ambulants, s'instal·laven per passar la nit estival bevent a l'aire lliure i de manera barata. La nit, en canvi, no era tan divertida per als veïns que no podien dormir amb el soroll del carrer i que al matí següent descobrien joves ebris dormint al portal, a més de vòmits, orins, escombraries i una pudor insuportable per culpa de tot plegat. Així van començar a la nostra ciutat un debat i un enfrontament entre joves i veïns i veïnes (aquests darrers, amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona) que es reprenen de manera cíclica amb l'arribada del bon temps.

En aquest context, sorgeix la idea entre diferents impulsors (la Regidoria de Joventut de l'Ajuntament de Barcelona, la Fundació Jaume Bofill, el Consell de la Joventut de Barcelona i la Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona) de posar en marxa el projecte Joves i Nit. D'una banda, un dels objectius d'aquest procés participatiu ha estat precisament fer sentir la veu de la gent jove en aquest conflicte per l'ús

dels espais públics com a emplaçament d'oci nocturn, ja que tot i que en són els principals protagonistes, en poques ocasions hi ha interès per les seves opinions i necessitats. A més, les seves aportacions poden servir de punt de partida per arribar al pacte tan desitjat entre les parts implicades.

D'altra banda, un altre dels objectius principals de Joves i Nit és, com el seu nom indica, **conèixer de primera mà la realitat de l'oci nocturn juvenil, els usos que fan de la nit els joves de Barcelona, detectar-hi possibles problemes i preveure-hi millores a través de futures polítiques municipals en àmbits molt diversos** (mobilitat, cultura, participació, xarxa d'equipaments públics, comunicació local, llicències de locals, normatives diverses...). No en va, i tot i ser un camp poc estudiat, l'oci suposa una part molt important de la vida de la gent jove. Segons l'*Informe sobre la realitat de la joventut a la ciutat de Barcelona*¹, els nois i les noies entre 15 i 29 anys disposen d'una mitjana de 32 hores i mitja lliures els caps de setmana. L'informe també reflecteix que un 55,5% dels joves surt sovint de nit durant el cap de setmana i que un 34,3% ho fa a vegades. Per tant, parlem d'un 89,8% de la població juvenil de Barcelona (un conjunt d'unes 280.000 persones), que habitualment fan ús de la ciutat, dels seus serveis i equipaments durant la nit.

De fet, el percentatge de joves que asseguren sortir sovint de nit ha augmentat un 7% els dies feiners i un 8,3% els caps de setmana respecte del 1997 (any de l'anterior edició d'aquest informe de l'Ajuntament de Barcelona). Cada cop més, la gent jove entén l'oci com *el seu espai*.

En paraules d’alguns participants de Joves i Nit, “la nit és un bon espai de llibertat, un temps en què et pots trobar amb els amics i alliberar-te”, “sortir és una necessitat dels joves, l’objectiu és esbargir-se”, “és el moment i l’espai que tens per relacionar-te socialment”... I és que és una realitat social i econòmica que el període en què es considera que una persona és jove s’està allargant. La nostra societat ha deixat enrere les trajectòries vitals lineals, pròpies de les societats industrials (en essència, un cop acabats els estudis es trobava una feina per a tota la vida, que permetia accedir a un habitatge, formar una família, etc.), per donar pas a unes biografies obertes, en què l’etapa formativa s’amplia, trobar feina és difícil i aquesta, a més, és precària, de manera que s’alternen períodes de treball amb altres a l’atur, de continuïtat de la formació, etc. Alhora, els sous baixos i els problemes d’accés a l’habitatge dificulten i retarden l’emancipació, apareixen nous models de família i de convivència...

L’allargament de la joventut (una etapa plena de la vida, no una mera transició de la infantesa/adolescència a la maduresa, com tradicionalment es considerava), la disponibilitat de més temps lliure i la recerca d’espais propis fora del *món dels adults* són les principals conseqüències d’aquestes noves biografies obertes i diversificades. Així, **la inestabilitat del dia a dia i la incertesa davant del futur han provocat que l’oci (és a dir, el consum, la diversió i les relacions personals) hagi desplaçat la feina com a espai de socialització i de formació identitària de la gent jove**. Per tant, l’estudi de les formes de diversió juvenil ha esdevingut un element indispensable per entendre la realitat d’aquest col·lectiu.

Joves i Nit també s’ha pensat com un projecte innovador que permeti la participació de la gent jove en els processos de decisió política. La manca d’implicació política de la gent jove a través dels actors tradicionals és una realitat: segons l’informe esmentat, el 37% dels joves barcelonins estan associats, però d’aquests, el 63,3% pertany a una entitat esportiva. Pel que fa als sindicats, només l’1,3% hi està afiliat, i el mateix percentatge milita en un partit polític. El descrèdit dels partits entre aquest col·lectiu també es posa de manifest quan el 88,3% dels joves de la ciutat asseguren no tenir-hi cap confiança, o ben poca. Tanmateix, l’acostament de la gent jove cap a noves formes d’associacionisme no tradicional i no formal (els anomenats nous moviments socials) és cada cop més gran, de manera que pot ser interessant oferir-los nous canals de participació com aquest projecte, que els permeti superar l’escepticisme cap a les institucions i apropar-los a la participació pública.

Per últim, el document que teniu entre les mans és un resum de les opinions sobre l’oci nocturn que han expressat els participants de Joves i Nit, i s’ha elaborat a partir dels informes fets durant les diferents fases del projecte. Així, hem dividit el contingut d’aquesta publicació en cinc apartats que recullen les principals idees sobre els usos de la nit que s’han tractat i s’han debatut durant aquests dos anys de projecte: “Per un model d’oci integrat a la ciutat”, “Per una nit diversa i econòmica”, “Per l’ús de l’espai i els equipaments públics”, “Per una nit de ple dret” i “Per una millor mobilitat pública nocturna”.

Després de dos anys de consulta, de participació i de discussió, us presentem l’opinió de la gent jove sobre l’oci nocturn a Barcelona, en un moment en què el debat públic (acabada d’aprovar l’Ordenança de mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana a l’espai públic de Barcelona, reflexió sobre el model de turisme a la ciutat, *macrobotellones* reivindicatius...) continua més obert i d’actualitat que mai. Esperem que aquestes aportacions siguin d’utilitat i es tinguin en compte en la reflexió pública sobre joves, nit i oci.

¹ **Informe sobre la realitat de la joventut a la ciutat de Barcelona. Barcelona: Ajuntament de Barcelona. Observatori Barcelona, Estudis/Monografies 1, 2004.** *L’Informe sobre la realitat de la joventut a la ciutat de Barcelona és una síntesi de l’estudi sobre els hàbits i valors de la població barcelonina entre 15 i 29 anys dut a terme per l’Ajuntament de la ciutat a partir de 1.200 entrevistes presencials sobre una mostra aleatòria tenint en compte quotes de sexe, edat i districte municipal proporcionals al padró d’habitants. Les entrevistes es van fer entre el 13 de desembre de 2002 i el 24 de febrer de 2003, i les preguntes feien referència al nivell d’estudis, la situació sociolaboral, la forma de convivència, la sexualitat, l’autonomia econòmica, el lleure i el consum, la mobilitat, etc.*

per un model d'oci integrat a la ciutat

Quan ens plantejem com es pot distribuir l'oferta d'oci a la ciutat, trobem dos models bàsics: d'una banda, un oci integrat a la ciutat, en l'entramat urbà, comercial i veïnal, amb bars i discoteques repartits pels diferents barris, proper als usuaris, però que, precisament pel fet de trobar-se al mateix carrer on aquests viuen, pot generar molèsties i problemes de convivència amb la resta de veïns (soroll, brutícia, massificació...). D'altra banda, trobem el model d'oci situat en zones especialitzades i allunyades dels nuclis urbans i habitatges, normalment concentrat en grans complexos d'oci, la qual cosa provoca el desplaçament de molta gent jove a la nit, habitualment en vehicles privats, amb el consegüent perill que suposa de sinistralitat, de descontrol social i de creació de guetos.

Barcelona es caracteritza per un oci majoritàriament integrat a la ciutat, amb locals nocturns distribuïts per tots els districtes, tot i que de manera irregular i amb una major concentració en alguns barris que s'han anat "especialitzant" en uns estils determinats com, per exemple, el Born, Gràcia, Poble Nou o el Gòtic. Segons l'*Informe sobre la realitat de la joventut a la ciutat de Barcelona*, Ciutat Vella és el principal focus d'atracció de la vida nocturna (zona on acostumen a sortir de nit el 38,1% dels joves), seguit de Gràcia (21,1%), l'Esquerra de l'Eixample (14%) i Poble Nou/Marina (13,4%). Contràriament, els complexos lúdics tenen pitjor rebuda, com és el cas del Port Olímpic (2,9%), Maremagnum (2,4%), Heron City (1,5%) o La Maquinista (0,9%). D'altra banda, i segons el mateix informe, la gent jove té tendència a sortir prop del seu districte de residència, especialment quan aquest ofereix opcions

de lleure nocturn. Així, el 64,9% dels que resideixen a Ciutat Vella, el 68,4% dels de Gràcia, el 40,7% dels de Nou Barris, el 39,1% dels de Sarrià-Sant Gervasi i, curiosament (per la poca oferta que hi ha, com veurem), el 59,4% dels que viuen a les Corts, surten de nit pel seu propi districte. Els de la resta de districtes de Barcelona diuen que surten majoritàriament per Ciutat Vella.

Amb aquestes premisses, doncs, no és estrany que, **quan es pregunta quin model d'oci nocturn es prefereix per a Barcelona, tant en l'Enquesta Ciutadana com en els Jurats de Joves² la gent jove es mostri clarament partidària d'un oci integrat als carrers i les places de la ciutat** (vegeu el gràfic 1).

² En el procés participatiu Joves i Nit hi han intervingut un total de 1.096 joves en diferents fases i espais (vegeu l'apartat "Joves i Nit, un procés participatiu"):

- **Enquesta Ciutadana:** 707 joves escollits aleatòriament van opinar sobre l'oci nocturn a través d'una enquesta enviada per correu postal al seu domicili. 121 joves més van contestar l'enquesta a través del web www.jovesinit.org.

- **Tallers Participatius:** quatre tallers formats per joves procedents d'associacions formals i no formals (un total de 41 joves) on es van discutir i consensuar propostes per millorar la nit a Barcelona.

- **Jurats de Joves:** a cada districte de la ciutat es va formar un Jurat de Joves (227 participants en total) que, durant dos dies, i després de rebre'n informació, van debatre diferents aspectes de l'oci nocturn i hi van fer aportacions.

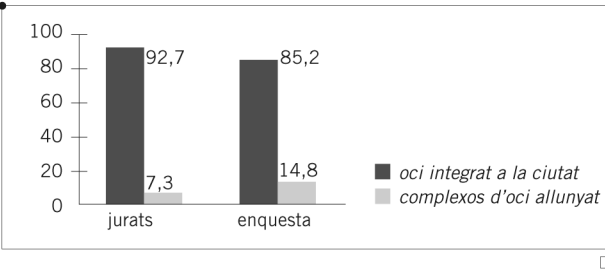

Pel que fa a l'Enquesta Ciutadana, no només un 85,2% dels participants s'inclinen per un model d'oci amb espais i equipaments nocturns distribuïts pels barris, sinó que els enquestats i les enquestades valoren la distribució de l'oci a la nostra ciutat com el cinquè aspecte més positiu de la nit barcelonina.

El posicionament dels Jurats de Joves és encara més rotund a favor d'una vida nocturna integrada a la ciutat, amb un 92,7% de les respostes en aquest sentit. En els debats, els participants es van mostrar partidaris d'accedir a una oferta d'oci propera, que no els obligués a desplaçar-se a d'altres zones de la ciutat per divertir-se, i es va reforçar la idea de fomentar una distribució equitativa per tots els barris: per una banda, desmassificant els punts amb més concentració de locals i clients, i de l'altra, possibilitant l'accés al lleure nocturn a aquelles persones joves de districtes amb menys espais nocturns. Una de les propostes més repetides en els debats va ser la d'ampliar l'oferta d'oci en determinats districtes afavorint-hi l'atorgament de llicències en detriment d'altres zones més massificades.

Gràfic 1. Per quina imatge de Barcelona et decantaries?

Aquesta idea, que podríem dir que és la de corregir el mapa de l'oci a la ciutat per “redistribuir-lo” d'una manera més homogènia, sorgeix principalment en aquells districtes que pateixen tant una mancança com una sobreoferta d'oci mercantil. D'una banda trobem Ciutat Vella, on es repeteix la proposta de limitar les llicències al districte per evitar-hi les massificacions, i Gràcia, on el 100% dels participants es mostren a favor d'un model d'oci integrat que acabi implicant totes les zones de la ciutat per evitar les concentracions que estan generant problemes de convivència en determinades zones, com és el cas de la Vila de Gràcia.

A l'altre extrem hi trobem les Corts i l'Eixample, ambdós districtes amb la totalitat dels Jurats també a favor d'un oci repartit per la ciutat. Aquí va sorgir la demanda de facilitar més llicències de locals i es va mostrar un cert descontentament per la poca, i poc diversificada, oferta d'oci mercantil (igual que a Sant Andreu i Horta-Guinardó), fet que comporta que la gent jove hagi de sortir per altres zones (els residents a l'Eixample van definir el seu barri com un “barri mort”). També a Sarrià-Sant Gervasi es denuncia “l'èxode” a què es veu abocada la gent jove cada cap de setmana. A Sants-Montjuïc i Nou Barris, la distribució igualitària dels locals és el tercer aspecte en ordre de preferència que es destaca per millorar l'oci a la ciutat. El Jurat de Sant Martí, per la seva banda, proposa que s'aprofiti la zona del Fòrum i el 22@ per crear-hi espais d'oci nocturn.

Per últim hem de destacar que els participants dels Jurats també entenen la vida nocturna com una manera de fomentar la cohesió social i el sentiment de pertinença als barris i districtes. Aquest aspecte es va destacar especialment a les Corts, l'Eixample, Sarrià-Sant Gervasi i Sants-Montjuïc.

per una nit diversa i econòmica

Segons l'Informe sobre la realitat de la joventut a la ciutat de Barcelona¹, el 55% dels joves i les joves entre 15 i 29 anys surten sovint de nit els caps de setmana; el 34,3% ho fan a vegades, i el 10,2% asseguren no sortir mai o gairebé mai.

Una de les preguntes que es formulaven en l'Enquesta Ciutadana² de Joves i Nit era quina o quines activitats s'havien fet l'últim cop que s'havia sortit de nit. Les respostes més repetides van ser anar de bars (un 25,3% dels casos), anar a sopar o a una festa a una casa particular (un 22%), anar a una discoteca (21,5%) i anar al cinema, al teatre o a un concert (17,2%). Cal destacar que tres de cada quatre participants manifestaven haver fet només una de les opcions assenyalades en el qüestionari, mentre que la resta d'enquestats van combinar diferents activitats.

Taula 1. Què vas fer l'últim cop que vas sortir de nit? Total i segons grups d'edat

	% total	15-19	20-24	25-29
vaig anar de bars	25,3	16,6	26,7	28,5
vaig anar a sopar o a una festa a una casa particular	22	15,9	22,8	24,3
vaig anar a una discoteca	21,5	31,3	21,5	17,2
vaig anar al cinema, al teatre o un concert	17,2	15,8	14,1	20
vaig quedar-me al carrer amb amics	8,4	16,6	8,5	4,3
vaig anar a un afterhours	1,6	1,9	2,4	0,9
vaig anar a un ateneu o un casal de joves	1,5	0,8	1,4	2
altres	2,5	1,1	2,6	2,8

A partir de l'Enquesta podem concloure que l'edat és una variable significativa pel que fa als usos de la nit. Tot i que les diferents opcions són bastant transversals en totes les edats, queda demostrat que els més joves prefereixen anar a la discoteca, mentre que anar de bars, a sopar o fer activitats culturals és més freqüent a mesura que avança l'edat.

Una altra dada destacada és que el grup d'edat que manifesta més clarament que quan surt de nit es queda al carrer amb amics i amigues és el que va de 15 a 19 anys, mentre que l'opció d'organitzar sopars i trobades a casa es veu reforçada entre els joves i les joves de més edat i que viuen fora de la llar familiar. Per tant, una altra de les variables que també pot incidir en les pautes d'oci de la gent jove és el fet d'estar o no emancipats, és a dir, de disposar d'un espai propi. En aquest sentit, les dificultats per accedir a l'habitatge que troben avui dia els joves i les joves de Barcelona pot jugar un paper important a l'hora de decidir com es diverteixen a la nit.

Tot i aquestes respostes, una de les principals demandes que fan els joves i les joves de la nostra ciutat, tant a través de l'Enquesta Ciutadana com dels Tallers Participatius i dels debats dels Jurats de Joves,² és que **l'oci nocturn s'ha de diversificar més enllà dels criteris del mercat privat, que s'han d'oferir altres alternatives –sobretot des dels districtes– que agradin als diferents col·lectius de joves**. Una idea molt repetida és que “sortir de nit és més que anar a la discoteca”, que s'ha de fomentar un “canvi de cultura de la nit” i, per tant, que s'ha de proporcionar a la gent jove diferents possibilitats segons les seves necessitats i gustos. Els Jurats dels

diferents districtes van proposar activitats molt diverses que els joves i les joves voldrien incorporar –o incorporar més sovint, si l'estil i el preu fossin diferents– a les seves sortides nocturnes: gimcanes populars, mercats de nit, més sessions golfes i maratons de cinema, activitats esportives, espectacles de teatre i música, cafeteries nocturnes, activitats a biblioteques i altres equipaments públics, espectacles a platges i parcs...

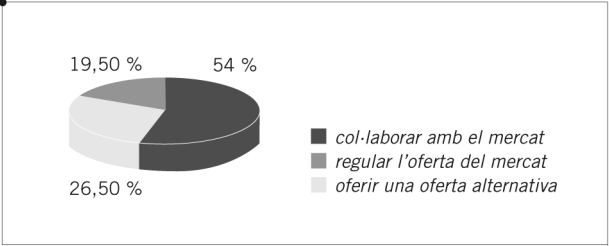
Un altre exemple d'aquesta percepció que tenen els joves i les joves sobre l'oci nocturn a la ciutat el trobem en l'Enquesta Ciutadana: quan es pregunta als participants (en resposta oberta) què els agrada de la nit barcelonina, el 43,5% admeten estar satisfets amb l'oferta d'espais d'oci. Tanmateix, només el 4,7% estan d'acord amb la diversitat d'alternatives a la nit, i el 3,1%, amb l'oferta d'oci alternatiu.

El paper de l'Ajuntament com a promotor d'oci nocturn

És evident que si parlem d'omplir tots els buits de l'espectre de l'oci i el mercat privat se'n desentén, hi entra en joc la funció de l'Administració pública. Quan en els Jurats de Joves es fa referència al paper que ha de tenir l'Ajuntament de Barcelona davant l'oferta d'oci, més de la meitat dels participants considera que el consistori ha de col·laborar amb el mercat per oferir activitats diferents de les tradicionals (per exemple, mitjançant el suport econòmic i de recursos a iniciatives juvenils), mentre que més d'una quarta part creu que ha de crear una oferta alternativa, que competeixi directament amb l'oferta mercantil, cara i reduïda en possibilitats. La resta, un 19,5%, s'inclinen per pensar que l'únic paper de l'Ajuntament ha de ser regular l'oferta del mercat (normatives relacionades amb el dret d'admissió, respecte pel límit de capacitat dels locals, horaris, etc.).

Gràfic 2. Quin ha de ser el paper prioritari de l'Ajuntament envers l'oferta d'oci nocturn?

Concretament, pel que fa a les activitats que l'Ajuntament podria fer en relació amb l'oferta d'oci, es va demanar als participants dels Jurats que fessin tres propostes. Com es pot veure en la taula 2, hi ha diverses referències a l'ús d'equipaments municipals i espais públics (aspectes que tractarem en detall més endavant), però com a segona i tercera demanda trobem l'oferta i la promoció d'activitats culturals i la regulació de l'oferta existent (quant a distribució, preu i horari). A més distància apareix la promoció d'un tipus d'oci diferent del de les discoteques, que doni suport a les pròpies iniciatives del jovent i a la millora de la difusió de les activitats ofertes per l'Ajuntament. En alguns districtes, com ara Sarrià-Sant Gervasi o l'Eixample, fins i tot destaca com a primera demanda a l'Ajuntament la d'oferir activitats culturals, mentre que en d'altres com ara Sant Andreu o Horta-Guinardó, la promoció d'un oci alternatiu puja fins a les primeres opcions.

En els Jurats de Joves i en els Tallers Participatius es va debatre molt aquest oci institucional, ja que la majoria

dels participants no consideren que cobreixi les necessitats que tenen, com tampoc no ho fa l'oferta privada. Aquesta idea aflora en comentaris com “l'oci institucional és poc divers i està poc promocionat” o “l'oci privat és molt car i la iniciativa pública no es coneix i és poc atractiu”.

Taula 2. Si creus que l'Ajuntament ha d'intervenir d'alguna manera en l'oferta d'oci, proposa tres tipus d'activitats que podria oferir

	% total
obrir equipaments municipals a la nit (poliesportius, biblioteques...)	22
oferir o promocionar activitats culturals	19,7
regular l'oferta existent (distribució, preu, horaris...)	11
facilitar la mobilitat a la nit	9,5
cedir locals i equipaments per a la lliure gestió	9,5
habilitar parcs, jardins i platges a la nit	8,7
oferir equipaments per a joves	7,4
promoure un tipus d'oci diferent del de les discoteques, que doni suport a les pròpies iniciatives dels joves	6,1
millorar la difusió de les activitats ofertes per l'Ajuntament	4,1
proporcionar més seguretat	2

La primera crítica que fan els participants a l'oferta d'oci de l'Ajuntament és, d'una banda, que és poc atractiva per als joves, que es crea sense pensar-hi ni comptar amb ells, i que hauria de ser molt més variada, ja que els joves són un públic molt heterogeni, amb edats, gustos i estils molt diferents, i s'hauria d'intentar proporcionar activitats per a tots els col·lectius.

En aquest sentit, els participants consideren que s'hauria de donar suport a les pròpies iniciatives dels joves, i fer

del model d’oci alternatiu una opció més participativa, amb una programació creada de baix a dalt. També és recurrent la demanda que cal tenir més present la gent jove en la programació de les festes majors, com a organitzadors d’activitats i també com a públic.

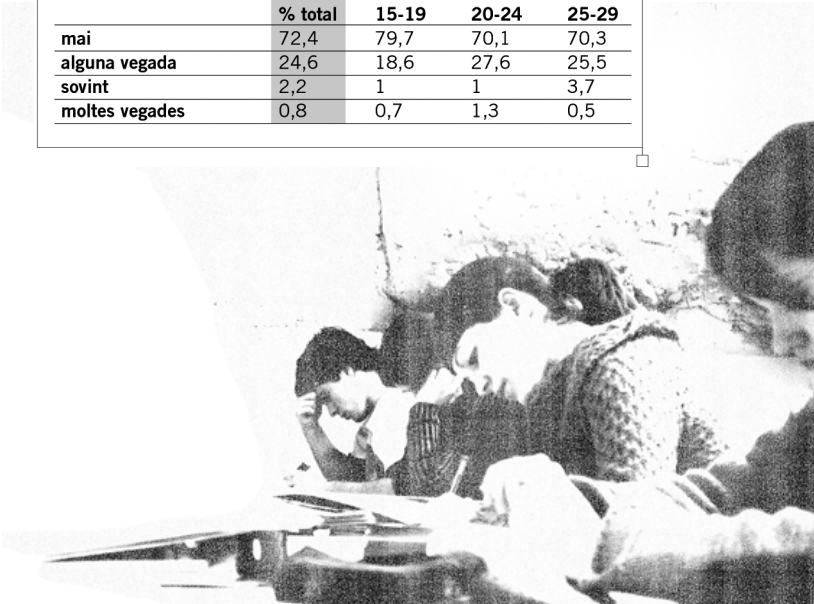
De l'altra banda, els joves creuen que, de vegades, l'oci promogut des de l'Administració és minoritari, i alguns joves reclamen que sigui “igual que el del mercat privat però a preu reduït” (Jurat de les Corts), o bé diuen que l’Ajuntament ha de “produir un oci institucional intermedi entre el *fiestero* i les pel·lis poloneses” (l’Eixample). Altres fan la reflexió que sovint s’equipara l’oci alternatiu a l’oci cultural (tallers de folk, danses africanes, etc.) i no necessàriament ha de ser així, sinó que “allò alternatiu pot tenir un tarannà més semblant a l’oci que produeix el mercat però amb una altra filosofia” (Jurat de Gràcia).

En qualsevol cas, **tots els participants consideren que un dels principals problemes de l’oci institucional és que no és prou visible**. El jovent es queixa que no coneixen les activitats programades per l’Ajuntament (ni tan sols els equipaments municipals), que “la informació no arriba o arriba tard”, que només es fa difusió dels grans esdeveniments i no de les activitats petites del dia a dia. Cal una aposta decidida per la promoció i la difusió a través d’altres canals: per exemple, es proposen les llistes de correu electrònic, les parades d’autobús, les revistes, Barcelona Televisió (BTV), que s’apropi la informació als centres d’ensenyament i als bars i que s’enviïn agendes d’activitats als joves i les joves del districte corresponent.

En aquesta línia trobem que en alguns debats de districte s’admet un total desconeixement sobre el Barcelona Bona Nit, el programa d’activitats juvenils nocturnes de l’Ajuntament de Barcelona, i l’Enquesta Ciutadana, únic espai de Joves i Nit on es planteja una pregunta concreta que hi fa referència, confirma aquest fet: el 72% dels enquestats i les enquestades asseguren no haver participat mai en una activitat del Barcelona Bona Nit; el 24,6% diu que ho ha fet alguna vegada, i només el 2,2% que ho fa sovint, i el 0,8%, moltes vegades (vegeu la taula 3). No s’observen diferències destacables respecte a l’edat, el sexe o el nivell d’estudis, però sí que s’apunta una lleugera tendència en l’ús d’aquest programa en els joves i les joves d’edat més avançada.

Taula 3. Has utilitzat mai un equipament municipal a la nit, en el marc del programa Barcelona Bona Nit de l’Ajuntament de Barcelona?

	% total	15-19	20-24	25-29
mai	72,4	79,7	70,1	70,3
alguna vegada	24,6	18,6	27,6	25,5
sovint	2,2	1	1	3,7
moltes vegades	0,8	0,7	1,3	0,5

En la majoria de Jurats (les Corts, l’Eixample, Sant Martí, Sant Andreu, Sants-Montjuïc), els participants fan referència a la manca d’oci institucional al seu districte, al seu desconeixement o a la necessitat de la seva millora i diversificació.

La participació de la gent jove en l’organització d’activitats

Com ja hem assenyalat abans, una de les idees més repetides en els diferents espais de Joves i Nit és que una part de l’oci alternatiu ha d’estar en mans dels mateixos joves i fora dels criteris de rendibilitat i productivitat del mercat. L’Ajuntament, segons diuen els participants, ha de deixar de criminalitzar el col·lectiu juvenil i les seves activitats en espais públics o privats, i ha de donar-li suport perquè pugui autogestionar-se les iniciatives en lloc de “boicotejar-lo” (es menciona en diferents debats el cas dels centres socials okupats). Els participants consideren que una manera de potenciar aquest oci alternatiu i autogestionat és donant-hi una bona difusió.

Un dels espais on més es va tractar aquest tema va ser el dels Tallers Participatius, ja que els participants són, en bona mesura, membres d’entitats juvenils i d’acció social. En els Tallers es va repetir la sensació que l’Ajuntament no ofereix suport a les associacions i grups de joves perquè muntin activitats, es pensa que “l’Ajuntament té interès que els joves només vagin de bars, cosa que porta menys feina” o que “no es subvencionen activitats però en canvi s’espera que els joves organitzin *històries*”. També es reclama que els joves i

les joves puguin participar en l’elaboració de la programació municipal, sobretot en els districtes (es considera que les activitats que s’hi fan han de tenir un lligam molt més fort amb el públic juvenil de la zona), i també, per exemple, en la Festa de la Mercè. Es comenta que són els moviments socials i les organitzacions juvenils les que innoven culturalment, i que l’Ajuntament s’apropia dels aspectes més superficials d’aquestes innovacions i després els institucionalitza.

Una proposta molt treballada en alguns Jurats (com ara els de Gràcia, Sant Martí, Nou Barris o Sants-Montjuïc) i, sobretot, en els Tallers Participatius, és que **la gent jove pugui disposar d’espais cedits o llogats a preu molt baix per l’Ajuntament on puguin organitzar lliurement les seves activitats, més enllà d’una oferta programada per la mateixa Administració**. Es demanen espais on els joves i les joves puguin organitzar activitats, festes, concerts o simplement trobar-se amb els amics i fer unes copes, sense un control directe de l’Ajuntament. Els participants en els Tallers aposten clarament perquè les associacions gestionin els equipaments municipals i siguin els joves mateixos qui decideixin i programin les activitats per a la resta de joves.

En l'Enquesta Ciutadana es preguntava als joves i les joves participants quins són els principals criteris que segueixen a l'hora de triar un lloc per sortir de nit. La primera característica, molt lògica, que addueixen el 38%, és l'ambient i el tipus de música. Però de seguida trobem un altre condicionament: que els preus siguin barats, en un percentatge de casos (23,8%) que es manté de manera molt similar en tots els grups d'edat. El segueixen altres criteris com que s'hi pugui arribar fàcilment (17,5%), que hi vagin els amics (11,6%) o que el local obri fins tard (6,7%).

Taula 4. Què et condiciona a l'hora de triar un lloc per sortir de nit? Total i segons grups d'edat

	% total	15-19	20-24	25-29
que m'agradin la música i l'ambient	38	34,1	39,4	38,9
que els preus siguin barats	23,8	24,1	22,9	24,4
que hi pugui arribar fàcilment	17,5	16,9	17,6	17,7
que hi vagin els meus amics	11,6	18,1	10,1	9,2
que els locals obrin fins tard	6,7	5	7,7	6,9
altres	2,4	1,7	2,2	3

Ja en els debats dels Jurats trobem comentaris com “l'oci nocturn és molt car” o “els preus de l'oci són desorbitats”. **Una reivindicació general en tots els districtes, com també en els Tallers Participatius, és que l'oci nocturn sigui més assequible econòmicament a les butxaques de la gent jove, un col·lectiu que es caracteritza per la inestabilitat i la precarietat laborals (en el**

cas dels qui tenen feina i no es troben encara formant-se) i pels sous baixos.

Una de les raons que apunten els participants com a causa dels elevats preus de les entrades als locals i de les consumicions és la promoció turística de Barcelona que sobretot fa el mateix Ajuntament, i que genera, a més d'un oci econòmicament per sobre de les possibilitats dels joves *nadius*, la massificació de determinats barris que, com ja hem vist anteriorment, es caracteritzen per ser “zones de festa”. Els participants del Jurat de Gràcia denuncien que el consistori hagi promocionat, tant a la resta de la ciutat com de portes enfora, la “bona festa” que hi ha al districte, i els de Ciutat Vella proclamen un “no a una Barcelona de moda”. Per la seva banda, els joves i les joves de Sarrià-Sant Gervasi es lamenten que al seu districte només hi poden trobar una oferta altament elitista que els obliga majoritàriament a marxar a altres zones de la ciutat per sortir a la nit.

Davant d'aquesta situació, que els participants denuncien reiteradament, es demana la intervenció de l'Ajuntament perquè reguli, de manera directa, els preus d'entrades i consumicions. En altres casos es proposa com a mesura indirecta, per exemple, descomptes del 50% en les entrades als locals per als joves i les joves de la ciutat, o bé que l'Ajuntament rebaixi el preu de les llicències, de manera que repercuteixi en el preu final del servei.

En qualsevol cas, **els participants de tots els espais de Joves i Nit tenen molt clar que el problema dels preus està íntimament relacionat amb l'ús de l'espai públic com a lloc d'oci**. L'anomenat *botellón* sorgeix, entre d'altres causes, com veurem, quan la gent jove no es pot permetre pagar una entrada ni les consumicions en els locals d'oci privat, i opten per comprar la beguda en comerços a un preu molt més baix i consumir-la als carrers i les places. D'alguna manera, els participants justifiquen aquesta pràctica, que genera tants conflictes amb la resta de veïns i veïnes, argumentant que els preus dels locals els expulsen del mercat de l'oci nocturn i ells, com a resposta o com a solució, utilitzen l'espai públic com a espai de trobada i de diversió.

En el següent apartat, dedicat a l'ús de l'espai públic per a l'oci nocturn, recuperarem aquest tema.

per l'ús de l'espai i els equipaments públics

En la cultura mediterrània, com en d'altres de clima favorable, l'espai públic no s'entén només com a espai de trànsit, de pas, sinó que sovint se li atorguen diferents funcions i usos. Un dels més destacats és el d'emplaçament de trobada per als conciutadans i, per tant, un lloc on divertir-se. Aquest fet, sens dubte, enriqueix la vida i la fesomia d'una ciutat, però en alguns casos pot generar friccions entre diferents col·lectius, perquè l'espai és comú però els interessos i les necessitats sovint poden estar contraposats.

Barcelona no s'escapa d'aquestes dinàmiques. De fet, en els darrers anys una de les principals polèmiques que s'ha generat en l'esfera política, social i mediàtica municipal ha estat la de l'ús dels carrers i les places com a espai d'oci nocturn, sobretot per part de la gent jove, que vol gaudir d'una diversió més lliure i econòmica. Però, com veurem, moltes vegades aquesta gent jove també es troba al carrer de manera massiva perquè és el moment en què determinats bars estan obligats a tancar i molts no volen optar per les discoteques, únics establiments que obren en aquell horari, i a més, molts i moltes no disposen de transport públic nocturn i han d'esperar el servei del matí per poder tornar a casa.

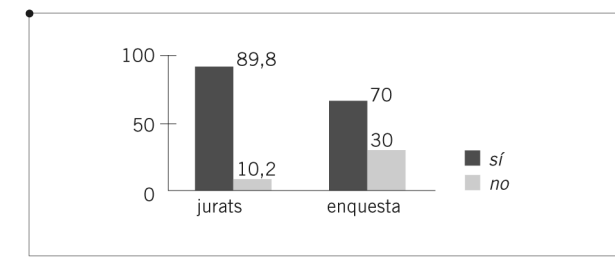
I enfront d'això trobem els veïns i les veïnes d'aquests barris amb vida nocturna, principalment a Gràcia i a Ciutat Vella, que denuncien el soroll i la massificació als seus carrers en el moment de dormir, o la brutícia, i de vegades els desperfectes, que troben en el mobiliari urbà l'endemà al matí.

Dret al descans *versus* dret a la diversió. Un conflicte de reaparició cíclica (principalment a l'estiu) i de solució complexa, en el qual tots els actors (joves, veïns i veïnes, empresariat, Administració) tenen clar que cal arribar a pactes per aconseguir la convivència. Un altre tema és qui està disposat a cedir i fins a on, i com conciliar interessos tan diferents i fins i tot contradictoris.

I de tot això, què en pensen els joves?

L'ús dels espais públics

Gràfic 3. Creus que les places i els carrers són espais que s'han de poder utilitzar a la nit?

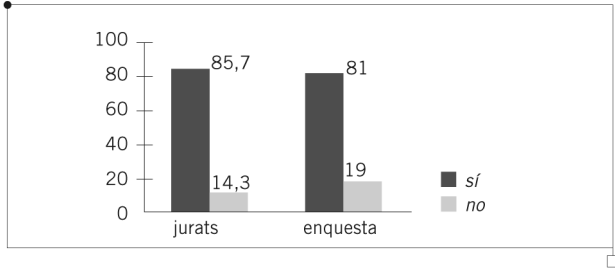
Com es pot observar en el gràfic 3, l'opinió dels participants de Joves i Nit és molt clara respecte a aquest tema. Tant en l'Enquesta Ciutadana (70% a favor) com en els Jurats² (89,8%), els joves i les joves es mostren partidaris d'utilitzar els carrers i les places com a espai de trobada i d'oci nocturn. Com ja hem comentat, en els debats es va relacionar aquesta pràctica amb l'opció d'un oci més barat i també més lliure.

Els joves i les joves dels Tallers Participatius² també van reclamar poder estar al carrer, que veuen com un espai de trobada alternatiu als locals d'oci nocturn (parlen de “desmercantilitzar” el lleure nocturn), alhora que també defensen la vida al carrer com un valor en si mateix, no únicament com a opció davant els preus dels locals i la manca d'equipaments oberts a la nit. En tot cas, els participants van denunciar el “context de privatització i de control de l'espai públic” que està imposant l'Administració.

Gràfic 4. Creus que s'ha de limitar l'ús del carrer?

Així i tot, els participants també són conscients que l'ús nocturn de la via pública pot generar problemes de convivència amb altres col·lectius, de manera que majoritàriament creuen que cal posar algun tipus de limitació a aquesta pràctica (vegeu el gràfic 4). Concretament, això ho pensa el 85,7% dels joves i les joves dels Jurats i el 81% dels enquestats i les enquestades.

Tanmateix, a mesura que augmenta l'edat dels participants (en aquest cas, dels Jurats de Joves), s'observa

una tendència decreixent respecte a la utilització de l'espai públic com a emplaçament d'oci, de la mateixa manera que hi ha més interès per posar límits a l'ús que se'n fa. Les noies també es decanten més per l'opció de la limitació que els nois.

Taula 5. Creus que les places i els carrers són espais que s'han de poder utilitzar a la nit? Total i segons grups d'edat

	% total	15-19	20-24	25-29
sí	89,8	96,2	87,1	84,9
no	10,2	3,8	12,9	15,1

Taula 6. Creus que s'ha de posar alguna limitació a l'ús del carrer? Total i segons sexe i grups d'edat

	% total	home	dona	15-19	20-24	25-29
sí	85,7	78,2	92,1	77,8	87,5	95,6
no	14,3	21,8	7,9	22,2	12,5	4,4

Pel que fa al tipus de limitació que segons els participants s'hauria d'establir en l'ús nocturn de places i carrers (vegeu la taula 7), les opcions són molt variades, però les més proposades són, d'una banda i com a solució a llarg termini, l'increment de l'educació i la conscienciació social per part de la gent jove (26,5% de les respostes). D'altra banda, els participants també es decanten per limitar l'horari d'ús “festiu” d'aquests espais públics (26%). Altres propostes freqüents són: que s'implantin mesures per regular el soroll (mediadors, rotació de l'ús de les places i, una de les més reiterades, que l'Administració subvencioni doble vidre als veïns i les veïnes dels carrers més sorollosos), que es proporcionin més i millors serveis de neteja i seguretat, i a més

distància, que es busquin consensos entre les parts implicades, que es busquin alternatives perquè la gent no estigui al carrer (ampliació de l'horari dels bars, altres espais oberts...) i que es demani més tolerància als veïns i les veïnes.

Taula 7. Si creus que s'hauria de posar alguna limitació a l'ús de places i carrers a la nit, quina posaries?

	% total
incrementar l'educació i la conscienciació social per part dels joves i les joves	26,5
limitar l'horari d'ús dels espais públics	26
mesures per regular el soroll (rotació de places, mims...)	16,9
proporcionar serveis (neteja, vigilància...)	14,3
buscar consensos entre joves i veïns	8,7
alternatives perquè la gent no estigui al carrer (horaris bars, espais...)	4
més tolerància per part dels veïns i veïnes	3,6

Les respostes dels participants en aquest aspecte no divergeixen gaire per sexe o edat. En canvi, sí que hi ha diferències entre districtes. Fixem-nos primerament en els casos de Ciutat Vella i Gràcia (vegeu la taula 8), ja que concentren la major part de l'oferta d'oci de la ciutat i és allà on, per tant, sorgeixen els principals conflictes entre joves que volen gaudir de la nit i veïns (que a la vegada també poden ser joves i consumidors d'oci nocturn) que se senten destorbats i desbordats per l'afluència de visitants.

D'una banda, els joves i les joves que viuen a Ciutat Vella consideren com a prioritàries les mesures directes i a curt termini, com són la limitació de l'horari i la rotació de l'ús dels espais públics, així com la demanda de més

seguretat i neteja a la nit. D'altra banda, els participants de Gràcia són més partidaris de facilitar la convivència entre les parts implicades, ja sigui mitjançant el consens o educant i conscienciant el jovent de la responsabilitat social que tenen quan es diverteixen durant la nit. La diferent percepció dels joves i les joves d'aquests dos districtes i les possibles solucions que proposen està condicionada, molt probablement, per la realitat que viuen directament. Per exemple, pel tipus d'oferta existent i pel perfil d'usuari i usuària que reben al seu territori (més turistes a Ciutat Vella), a més de les problemàtiques específiques (el problema de la neteja també en aquest districte) i de les experiències que s'han posat en pràctica (per exemple el Fòrum del Silenci a Gràcia).

Taula 8. Si creus que s'hauria de posar alguna limitació a l'ús de places i carrers a la nit, quina posaries?

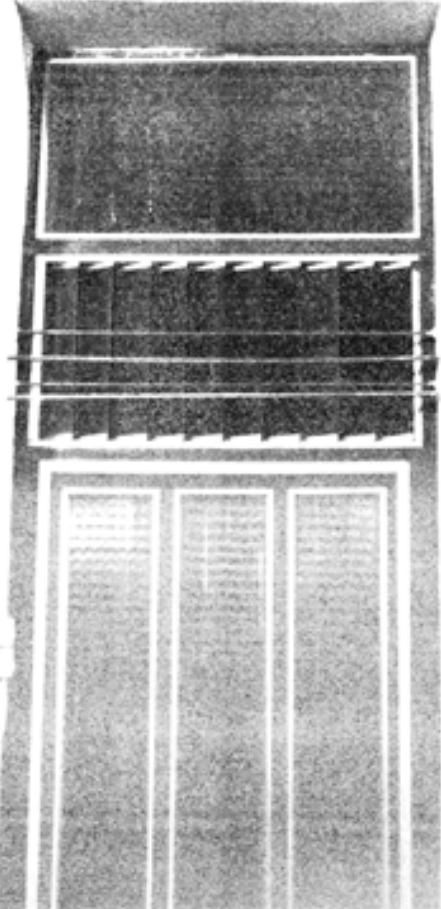
	ciutat vella	gràcia
incrementar l'educació i la conscienciació social		
per part dels joves i les joves	17,4	28
limitar l'horari d'ús dels espais públics	26,1	24
mesures per regular el soroll (rotació de places, mims...)	26,1	8
proporcionar serveis (neteja, vigilància...)	26,1	0
buscar consensos entre joves i veïns	0	24
alternatives perquè la gent no estigui al carrer (horaris bars, espais...)	4,3	12
més tolerància per part dels veïns i veïnes	0	4

Pel que fa a la resta de districtes, d'una banda l'Eixample, Sants-Montjuïc, Sant Andreu, Horta-Guinardó i Sant Martí es decanten majoritàriament, com en el cas de Gràcia,

per educar i conscienciar la gent jove en el respecte i la convivència, especialment des de les escoles, i per buscar consensos i fomentar la figura del mediador/informador. D'altra banda, els Jurats de les Corts, Sarrià-Sant Gervasi i Nou Barris, igual que Ciutat Vella, limitarien l'horari d'ús dels espais públics com a primera solució. La limitació horària és també l'opció majoritària dels participants en l'Enquesta Ciutadana.

Però per cercar possibles solucions a aquest problema primerament s'han de detectar quines són les causes que motiven que tants joves ocupin els carrers i les places de Barcelona a la nit. Durant els debats dels Jurats de Joves es va treballar extensament aquest fenomen i els participants van reflexionar sobre diferents aspectes, alhora que reivindicaven les corresponents mesures per part de l'Administració.

En primer lloc, els participants denunciaven el que consideren que són preus abusius de l'oci privat. Com ja hem vist en l'apartat anterior, **la gent jove manifesta que, davant d'unes entrades i unes consumicions molt per sobre de les seves possibilitats econòmiques, prefereix optar (o s'hi veuen forçats) per comprar la beguda als comerços i consumir-la al carrer**. Els Jurats de Joves van demanar la intervenció de l'Ajuntament per controlar els preus de l'oci nocturn, com una preservació del dret a la diversió de la gent jove però també com una possible mesura que evitaria les massificacions al carrer. D'altra banda, els joves i les joves assenyalen el consistori com a responsable de l'allau de turistes a la ciutat, fet que també consideren que repercuteix en el preu de l'oci nocturn a Barcelona, l'apujada del qual els ha perjudicat.

En tot cas, i preveient que la reducció de preus és bastant complicada, els participants demanen poder utilitzar els carrers i les places per divertir-s'hi (amb els límits abans esmentats) al marge de l'oci mercantil, que defineixen com a “classista”. En bastants debats **es va proposar que la gent jove disposi d'espais llunyans a les zones habitades, amb llum i seguretat, de manera que es pugui “controlar i aïllar” el botellón i no es destorbi els veïns i les veïnes**. Els participants de Sants-Montjuïc van parlar del Parc de l'Espanya Industrial i del Sot del Migdia. Els de Sarrià-Sant Gervasi, del Parc Güell, del Parc de la Ciutadella i dels Jardins de la Tamarita. Els de Sant Martí, del 22@ i del Fòrum (un espai que els de Nou Barris i les Corts també consideren que es podria aprofitar). Els de Ciutat Vella, de la platja de Sant Sebastià. I els de Sant Andreu van proposar els polígons industrials com a emplaçaments perquè la gent jove s'hi diverteixi a l'aire lliure.

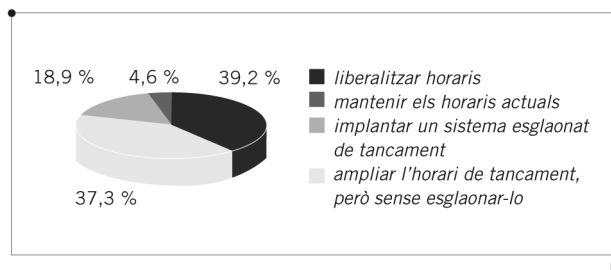
Un segon aspecte apuntat pels participants com a causa que molts joves es concentrin al carrer és el desajust existent entre l'horari de tancament dels bars i l'horari del metro: entre setmana els bars tanquen a les 2 de la matinada, i els caps de setmana a les 3, mentre que el metro comença diàriament a les 5 de la matinada i acaba, entre setmana, a les 12 de la nit, i a les 2 de la matinada els caps de setmana. Així, els caps de setmana molta gent jove es troba al carrer a les 3 de la matinada perquè no té transport per tornar a casa (com veurem en el següent capítol, dedicat a la mobilitat nocturna) o perquè vol continuar “de festa” però no vol anar a les discoteques, únics establiments oberts a partir d'aquella hora.

L'horari dels locals nocturns és un altre dels temes que van debatre els participants dels diferents districtes. Les respostes dels joves i les joves (vegeu el gràfic 5) es divideixen, en proporcions similars, en dues tendències partidàries d'ampliar l'hora de tancament dels establiments: el 39,2% opina que els horaris de tancament s'haurien de liberalitzar completament, i el 37,3% creu que s'haurien d'ampliar però mantenint la mateixa hora per a tots els locals d'igual tipologia. D'altra banda, l'opció de promoure un tancament esglaonat és defensada per un 19% dels participants, mentre que només un 4,6% considera que l'horari de tancament s'hauria de mantenir a les 3 de la matinada per als bars i a les 5 per a les discoteques. Tant la proposta de liberalitzar els horaris com la de promoure un tancament esglaonat es van defensar en els debats amb l'argument que podrien evitar l'aglomeració de gent al carrer a la mateixa hora.

Gràfic 5. Pel que fa als horaris de tancament dels locals d'oci nocturn, quina creus que seria la millor opció?

Per districtes, l'opció de liberalitzar els horaris va ser majoritària en els Jurats de Gràcia, les Corts, Sarrià-Sant Gervasi i Horta-Guinardó, mentre que els de Ciutat Vella, l'Eixample, Sants-Montjuïc, Sant Andreu i Nou Barris van decantar-se per l'ampliació de l'horari de tancament de manera igualitària. Per la seva banda, els participants de Sant Martí van donar suport de manera idèntica a la liberalització, l'ampliació i l'esglaonament dels horaris.

Aquesta idea majoritària d'allargar l'horari dels locals fa referència, principalment, al dels bars, ja que una de les queixes reiterades en els debats és que l'actual normativa horària beneficia tendenciosament les discoteques. Per a molts i moltes participants, l'ampliació de l'horari de tancament dels bars s'ha de plantejar com una alternativa a la discoteca, ja que molta gent jove considera que per a ells s'acaba l'oferta de locals nocturns quan els bars abaixen la persiana a les 3 de la matinada.

Per últim, també és destacable que alguns i algunes participants reivindicuin que si hi hagués més facilitats per accedir a l'habitatge, molta gent jove no romandria al carrer a la nit. Com ja hem vist a l'apartat "Per una nit diversa i econòmica" quan parlàvem de les preferències a l'hora de sortir a la nit, l'opció d'organitzar sopars i trobades en domicilis particulars és de les primeres entre els joves i les joves de més edat i que viuen fora de la llar familiar. A més, si es disposa d'habitatge propi, s'hi pot continuar la festa quan els bars tanquen, però en cas contrari no queda més opció que quedar-se al carrer. Per tant, una de les principals variables que incideix en les pautes d'oci de la gent jove

és el fet d'estar o no emancipat, i hem de tenir en compte que a Barcelona el 73,7% dels joves entre 20 i 24 anys i el 38,5% entre 25 i 29 anys viuen a la llar familiar¹.

En qualsevol cas, els participants de Joves i Nit consideren necessària més conscienciació per part de tots els agents implicats en l'ús de l'espai públic com a lloc d'oci. Això sí, sense renunciar al dret a la diversió, que consideren "tan legítim" com el dret a descansar. Per part de la gent jove, doncs, cal més responsabilitat, civisme i educació, per part dels veïns i veïnes, més tolerància i comprensió, i per part dels empresaris i empresàries del món de la nit, més implicació a l'hora de buscar solucions per reduir el soroll a les sortides dels locals. A la major part dels Jurats es va proposar la creació de figures mediadores al carrer i d'espais de diàleg entre totes les parts amb l'objectiu d'arribar a un pacte social que solucioni el conflicte, en lloc de criminalitzar els joves i les joves. En el cas dels participants de Gràcia, la creació d'espais de debat per evitar conflictes d'interessos és la segona resposta més freqüent quan se'ls demanen propostes per millorar la nit a Barcelona.

L'ús dels equipaments públics

Una de les propostes que també van fer els Jurats dels diferents districtes per tal que els joves i les joves no utilitzin tant el carrer com a espai d'oci nocturn és obrir els equipaments municipals a la nit. Si recuperem la taula 2 (apartat “Per una nit diversa i econòmica”) recordarem que quan es planteja als participants, en resposta oberta, com pot intervenir l'Ajuntament de Barcelona en l'oferta d'oci, la primera proposta (22%) és obrir equipaments municipals a la nit, i a més distància trobem altres respostes com ara cedir locals i equipaments per a la lliure gestió (9,5%), habilitar parcs, jardins i platges a la nit (8,7%) i oferir equipaments per a joves (7,4%).

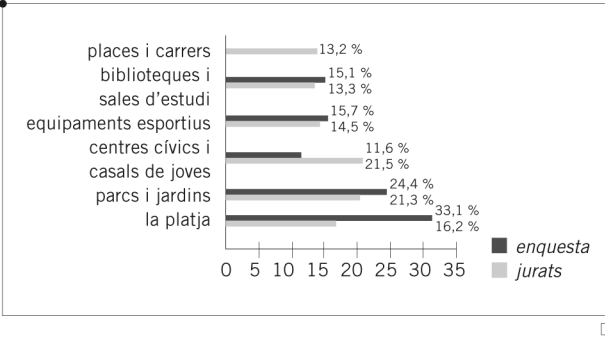
I és que una de les demandes prioritàries que es repeteixen en els debats dels Jurats de Joves i dels Tallers Participatius és que **l'Ajuntament ha d'ampliar els horaris dels equipaments municipals, obrint-los a la nit i durant els caps de setmana, que s'hi han d'organitzar més activitats i més diverses i que s'ha d'informar millor el públic jove de les possibilitats d'oci que aquests espais ofereixen. Els participants també consideren que s'han de crear més espais juvenils a Barcelona.**

Quant als territoris, per a pràcticament tots els Jurats l'obertura dels equipaments públics a la nit és una prioritat que cal millorar al seu districte, com és el cas de Gràcia (primera prioritat), les Corts, Sant Andreu i l'Eixample (segona prioritat), Sants-Montjuïc, Sarrià-Sant Gervasi, Horta-Guinardó i Sant Martí. A més, els joves i les joves de Ciutat Vella es lamenten que els equipaments i esdeveniments culturals del seu districte

són més “de ciutat” que “de districte”, i troben a faltar espais propis per a la gent dels barris. Per la seva banda, els participants de Sarrià-Sant Gervasi denuncien la privatització dels equipaments del seu districte. En diferents debats també es van sol·licitar “hotels econòmics” perquè les parelles joves hi puguin passar la nit.

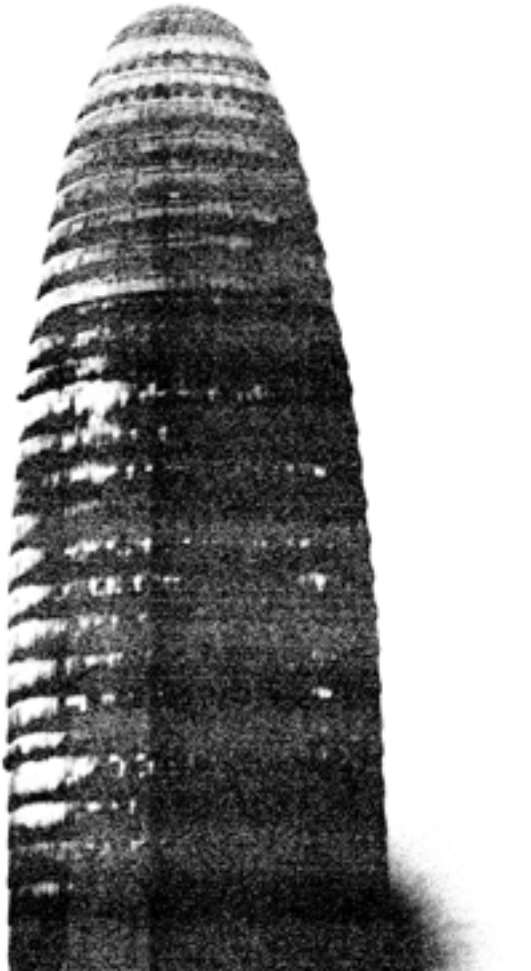
Tant en l'Enquesta Ciutadana com en els Jurats de Joves es va preguntar quins espais i equipaments els agradaria poder utilitzar a la nit. Com es pot observar en el gràfic 6, hi ha algunes diferències entre els resultats d'aquests dos espais de participació. Pel que fa als Jurats, les respostes més freqüents són els centres cívics i casals de joves (21,5%) i els parcs i jardins (21,3%), mentre que els enquestats i les enquestades van prioritzar la utilització nocturna de la platja (33,1%) i, en segona opció, la dels parcs i jardins. És probable que aquestes diferències s'expliquin per l'època de l'any en què es va enviar el qüestionari, just a l'entrada de l'estiu.

Gràfic 6. Quins espais i equipaments t'agradaria poder utilitzar a la nit?

Per districtes, es van decantar pels centres cívics i casals de joves en primera opció Ciutat Vella, Gràcia i Sarrià-Sant Gervasi. En canvi, prefereixen utilitzar la platja i els parcs a la nit els participants de l'Eixample, Sants-Montjuïc, Sant Andreu i Horta-Guinardó. Els joves i les joves de Nou Barris elegeixen els equipaments esportius, mentre que el jovent de Sant Martí proposa les biblioteques i sales d'estudi.

Per últim, i respecte a la utilització d'equipaments, recordem que en l'apartat “Per una nit diversa i econòmica” ja hem parlat que en alguns Jurats i en els Tallers Participatius es va destacar la proposta que la gent jove pugui disposar d'espais cedits o llogats a preu molt baix per l'Ajuntament on poder organitzar lliurement les seves activitats, més enllà d'una oferta programada per la mateixa Administració. Igualment, en diferents debats es va apostar clarament perquè els espais municipals estiguin autogestionats pels joves a través d'associacions, de manera que siguin ells mateixos qui programin les activitats per al públic juvenil.

per una nit de ple dret

En els debats dels Jurats de Joves es va preveure la ponència “Normatives a la nit: llicències, dret d'admissió als establiments d'oci, soroll, horaris”, ja que es va considerar un tema de prou importància en la gestió dels usos de la nit. Així i tot, el que no s'havia considerat prèviament és que aquests aspectes, que hem agrupat com a drets dels usuaris i usuàries de la nit, fossin de tanta rellevància per a la gent jove, ni que hi hagués tanta desinformació i sensació de desemparança entre els participants en relació amb això. Així, i malgrat que no s'havia previst cap pregunta en l'Enquesta Ciutadana relativa a aquest tema, hem decidit dedicar un capítol als drets de la gent jove quan es diverteix a la nit.

Els participants denuncien –i als debats es constata– el **desconeixement total que la gent jove té dels seus drets a la nit i la sensació d'impotència que senten davant de situacions injustes. Per tant, d'una banda els joves i les joves reclamen que se'ls informi, de manera que puguin escollir responsablement en quins locals divertir-se i així s'evitin riscos.** D'altra banda, el jovent també demana que es fomenti el dret a la reclamació. Es proposa, entre altres, que es facilitin punts i telèfons de denúncia i que es creï una figura propera de suport als consumidors i consumidores.

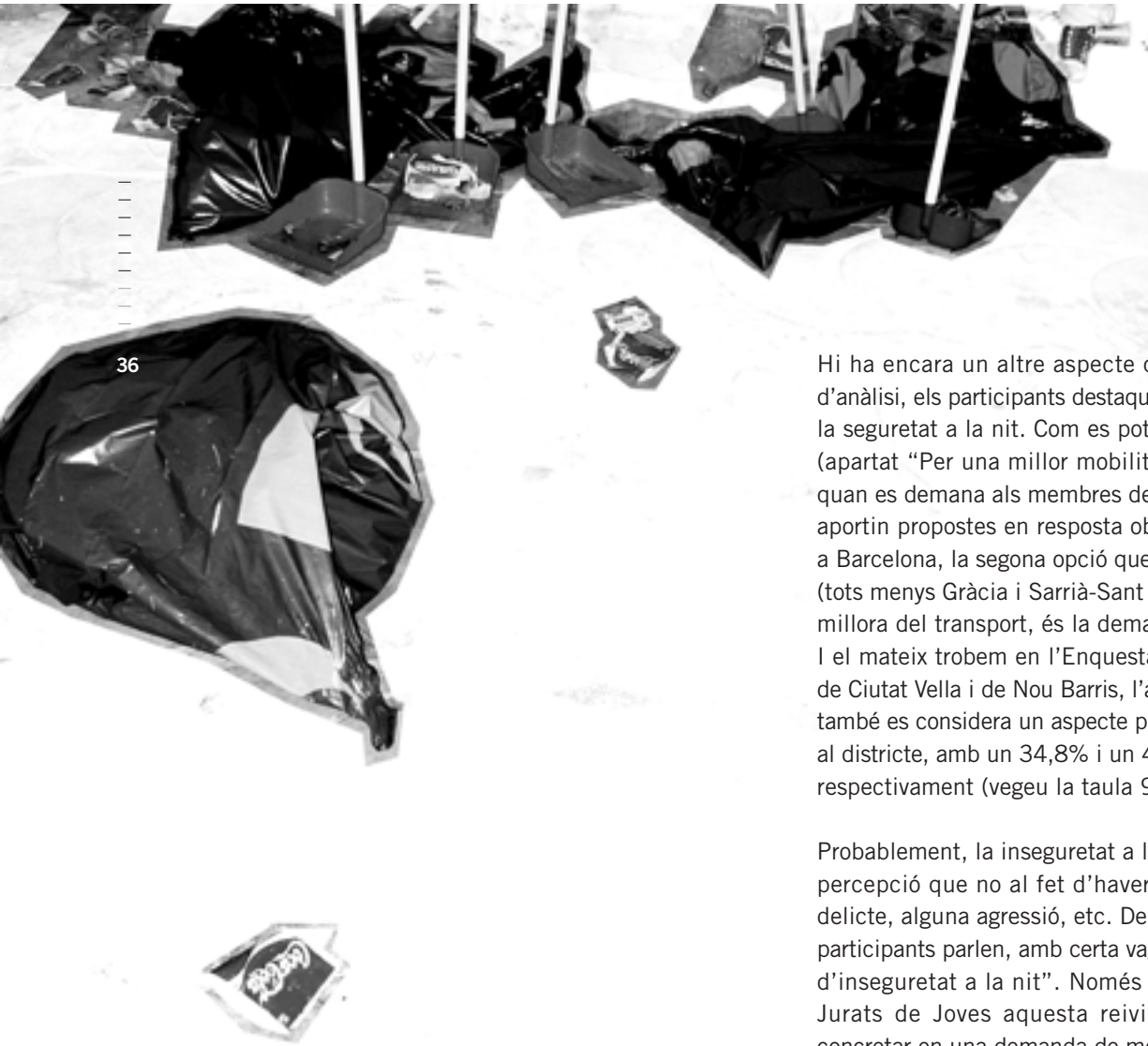
Els participants posen molt d'èmfasi en la responsabilitat que té l'Administració de vetllar perquè els locals d'oci nocturn compleixin les normatives, a partir de més inspeccions *in situ* i de multes als propietaris i les propietàries. Alguns dels aspectes que els joves i les joves denuncien són la manca d'higiene, de ventilació i de sortides de fum dels locals, l'incompliment de la normativa pel que fa a la capacitat màxima dels establi-

ments i la insonorització, la baixa qualitat dels productes que s'hi comercialitzen (begudes, principalment), la inutilització de les aixetes dels lavabos perquè la gent no hi pugui beure aigua i la manca de sortides d'emergència (i, si n'hi ha, la senyalització incorrecta o inexistent d'aquestes).

En aquesta línia, en els debats hi ha dues denúncies molt reiterades. D'una banda, l'arbitrarietat dels criteris d'admissió als locals, que en molts casos són discriminatoris (per raons d'estètica, d'origen, etc.). I d'altra banda, l'actitud i el (mal)tractament dels porters i dels *segurates*, que habitualment generen més inseguretat que seguretat. En aquest sentit, es reivindica l'exigència d'una formació regulada i estipulada per l'Administració per poder exercir el que hauria de ser una veritable professió.

Una altra demanda dels participants és l'aclariment de la situació legal dels *afterhours*, que teòricament són il·legals però que els joves i les joves constaten que existeixen. En conseqüència, consideren que l'Administració hi fa els ulls grossos, actitud que, en canvi, no mostra amb les “festes alternatives”, per exemple.

Més enllà del que passa dins dels locals nocturns, la gent jove també considera que durant la nit té dret a uns serveis públics en condicions. Concretament, es fa referència a la necessitat de millora de la neteja dels carrers (“menys *manguerassos* i més neteja”), de l'enllumenat i al fet que calen més papereres i lavabos a la via pública, sobretot al districte de Ciutat Vella.

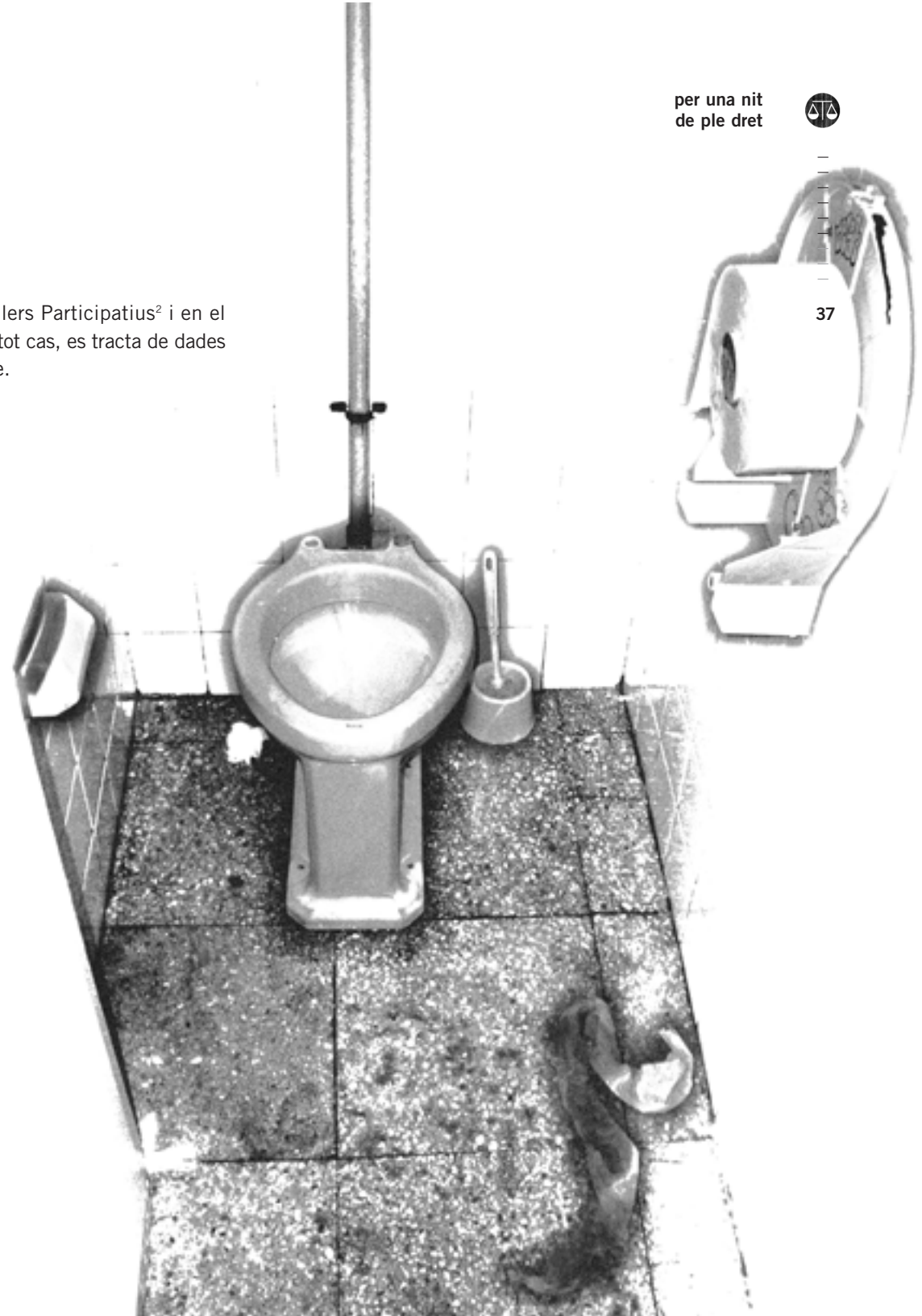

36

Hi ha encara un altre aspecte que, tot i no ser motiu d'anàlisi, els participants destaquen de manera rellevant: la seguretat a la nit. Com es pot observar en la taula 9 (apartat “Per una millor mobilitat pública nocturna”), quan es demana als membres dels Jurats de Joves² que aportin propostes en resposta oberta per millorar la nit a Barcelona, la segona opció que apareix en 8 districtes (tots menys Gràcia i Sarrià-Sant Gervasi), després de la millora del transport, és la demanda de més seguretat. I el mateix trobem en l'Enquesta Ciutadana². En el cas de Ciutat Vella i de Nou Barris, l'augment de la seguretat també es considera un aspecte prioritari que cal millorar al districte, amb un 34,8% i un 42,1% de les respostes, respectivament (vegeu la taula 9).

Probablement, la inseguretat a la nit respon més a una percepció que no al fet d'haver estat víctima d'algun delictes, alguna agressió, etc. De fet, en molts casos els participants parlen, amb certa vaguetat, d'una “sensació d'inseguretat a la nit”. Només en alguns debats dels Jurats de Joves aquesta reivindicació es va poder concretar en una demanda de més seguretat i prevenció en determinats carrers o zones de la ciutat (s'esmenta, per exemple, el Port Olímpic o Heron City), o a les andanes i els passadissos del metro, i també es parla de la necessitat d'evitar baralles a la sortida de les discoteques. El Jurat de Joves de Sant Martí, concretament, denuncia la sensació d'inseguretat que genera l'existència de bandes juvenils i de prostitució en determinades zones. Tanmateix, en els debats també es pot observar una certa incoherència entre, d'una banda, la demanda de més seguretat, i de l'altra, la denúncia d'una “sensació de control”, en referència als cossos de

seguretat (sobretot en els Tallers Participatius² i en el Jurat de Joves de Gràcia). En tot cas, es tracta de dades i demandes a tenir en compte.

37

per una nit
de ple dret

per una millor mobilitat pública nocturna

L'oci nocturn implica un volum molt considerable de desplaçaments dins d'un mateix districte, d'una zona a una altra de la ciutat i també cap a fora i cap a dins de Barcelona. Tanmateix, la xarxa de transport públic no ofereix el mateix servei a la nit i durant el dia. Pel que fa al metro, com ja hem vist, el servei resta aturat de les 12 de la nit a les 5 de la matinada, de diumenge a dijous, i entre les 2 de la matinada i les 5 del matí els divendres, dissabtes i vigílies de festius. Quant als autobusos, la xarxa del Nit Bus està centralitzada a plaça Catalunya, no cobreix tot el territori i el temps d'espera entre autobús i autobús és més alt.

Tot i que en els darrers anys s'han fet avenços per millorar el servei (sistema tarifari integrat, ampliació d'algunes hores a la nit, ampliació de l'edat per beneficiar-se de la targeta T-Jove), **els joves i les joves assenyalen el transport públic com la principal mancança de la nit barcelonina, independentment del perfil sociodemogràfic i del districte on visquin**, com veurem a continuació.

Taula 9. Propostes per millorar la nit al teu districte

	1a resposta	2a resposta
ciutat vella	transport (34,8%)	seguretat (34,8%)
gràcia	equipaments (51,9%)	transport (33,3%)
l'eixample	transport (36,4%)	equipaments (31,8%)
sants-montjuïc	transport (37,5%)	equipaments (37,5%)
les corts	equipaments (43,5%)	oferta oci mercantil (30,4%)
sarrià-sant gervasi	transport (62,4%)	equipaments (16,7%)
sant andreu	equipaments (34,6%)	oferta oci mercantil (30,8%)
nou barris	seguretat (42,1%)	transport (31,6%)
horta-guinardó	transport (45,4%)	equipaments (31,8%)
sant martí	transport (46,7%)	equipaments (33,3%)

Als participants dels Jurats de Joves² se'ls va demanar que escollissin una de les opcions indicades (transport nocturn, equipaments públics oberts a la nit, oferta d'oci mercantil, seguretat i altres) per tal de millorar la nit al seu districte.

Com es pot observar en la taula 9, en tots els districtes, exceptuant les Corts i Sant Andreu, la millora de la mobilitat nocturna esdevé la primera o la segona resposta més freqüent, per sobre del 30%. En el cas de Sarrià-Sant Gervasi, van escollir aquesta opció el 62,4% dels participants, així com el 52% dels membres del Jurat de Joves de Gràcia.

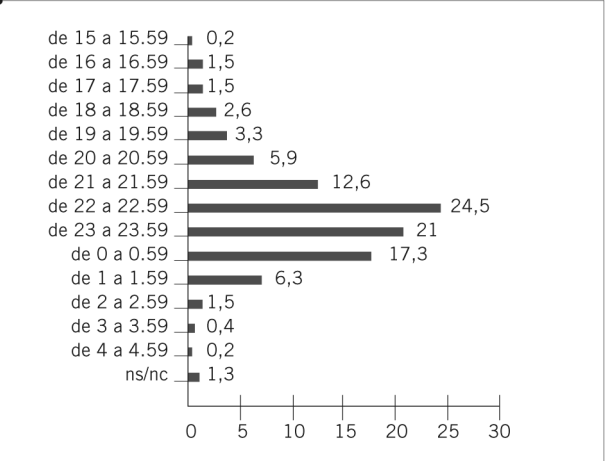
Però la resposta és encara més contundent quan es demanen propostes per millorar la nit a Barcelona. En aquest cas, i en resposta oberta, els Jurats de tots els districtes van assenyalar com a primera opció la millora del transport públic, també per sobre del 31% (vegeu la taula 10). Pel que fa a l'Enquesta Ciutadana², la primera resposta a aquesta pregunta va ser també el transport públic (28%), i recordem que quan en l'Enquesta es preguntava als joves i les joves pels principals criteris que segueixen a l'hora de triar un lloc per sortir de nit, una de les respostes obtingudes era que s'hi pugui arribar fàcilment (17,5%). La millora de l'oferta de transport públic nocturn també és una de les propostes consensuades en els quatre Tallers Participatius².

Taula 10. Propostes per millorar la nit a Barcelona

	1a resposta	2a resposta
ciutat vella	transport (37,1%)	seguretat (20,4%)
gràcia	transport (26%)	espais de debat per evitar conflictes d'interessos (21,7%)
l'eixample	transport (33,8%)	seguretat (14,5%)
sants-montjuïc	transport (37,5%)	seguretat (16,1%)
les corts	transport (36,5%)	seguretat (15,9%)
sarrià-sant gervasi	transport (35,2%)	horaris dels bars (14,8%)
sant andreu	transport (36,7%)	seguretat (18,3%)
nou barris	transport (31,7%)	seguretat (27%)
horta-guinardó	transport (34,4%)	seguretat (14,8%)
sant martí	transport (33,3%)	seguretat (30,6%)
enquesta	transport (28%)	seguretat (14,9%)

Quant a la mobilitat nocturna, el principal retret que els participants fan a l'Administració és que **el servei de transport públic no s'adapta a les necessitats reals dels ciutadans, i en el cas del col·lectiu juvenil en particular, que no hi ha una correspondència lògica entre els usos de la nit i els serveis que s'hi ofereixen**. I és que, com a pauta general, els caps de setmana els nois i les noies surten i tornen a casa cada cop més tard. Segons *l'Informe sobre la realitat de la joventut a la ciutat de Barcelona*¹, el 45,5% surt de casa entre les 10 i les 12 de la nit, i n'hi ha una part, el 17,3%, que surt entre les 12 i la 1 de la matinada. Les hores de tornada estan més repartides: el 32,5% arriba a casa entre les 3 i les 5 de la matinada, però és significatiu que gairebé la meitat dels joves i les joves tornin més tard de les 5 de la matinada.

Gràfic 7. A quina hora vas marxar de casa la darrera vegada que vas sortir de nit un cap de setmana?

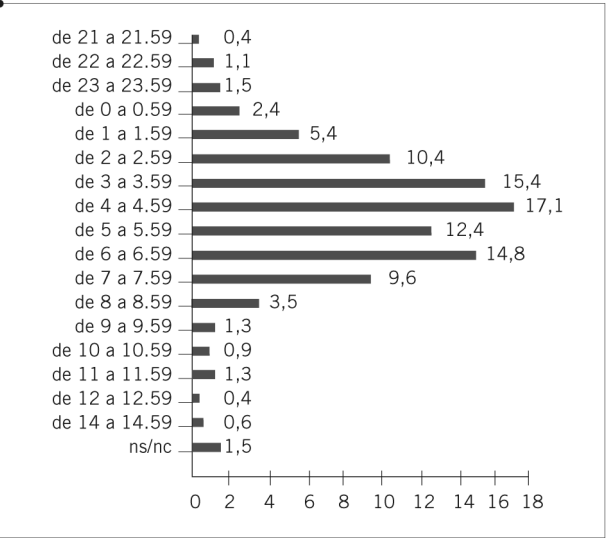

Els participants de Joves i Nit consideren que l'ampliació del transport nocturn ha de ser una aposta política. D'una banda, perquè “es tracta d'un servei públic, no d'un negoci” i s'ha d'oferir als ciutadans “encara que sigui deficitari”. I, d'altra banda, per reduir la sinistralitat juvenil a la carretera, ja que una de les conseqüències directes de la manca de transport públic és l'augment de l'ús del transport privat, i en aquest sentit, l'Administració entra en contradicció amb si mateixa i amb les campanyes de foment de la xarxa pública en els desplaçaments d'oci nocturn. Si tornem a fer una ullada a *l'Informe sobre la realitat de la joventut a la ciutat de Barcelona*¹, trobem que un 32,4% dels joves barcelonins asseguren que utilitzen el transport privat (cotxe i moto) com a mitjà de transport habitual quan surten a la nit.

A més, com ja hem vist en l'apartat “Per l'ús de l'espai i dels equipaments públics”, els participants també atribueixen en part l'acumulació de gent jove al carrer durant la nit a l'espera que el servei de transport es repregui al matí.

Gràfic 8. A quina hora vas tornar a casa la darrera vegada que vas sortir de nit un cap de setmana?

Així doncs, la gent jove de Barcelona reclama una aposta ferma pel transport públic nocturn, que es tradueixi en l'ampliació de l'horari del metro (sobretot els caps de setmana, per fer-lo coincidir amb els horaris de tancament dels bars, com a alternativa pragmàtica a l'obertura del metro 24 hores) i en la millora dels itineraris (que cal que siguin descentralitzats) i l'augment de la freqüència del Nit Bus.

Aquestes dues opcions es veuen reforçades quan, concretament, es demana als Jurats de Joves que prioritzin entre tres opcions per millorar la mobilitat nocturna (vegeu la taula 11). Les opcions es repeteixen però destaca com a primera prioritat ampliar l'horari del metro, principalment de dijous a dissabte, i com a segona prioritat, millorar en temps i línies el Nit Bus. Finalment, queda com a tercera prioritat l'opció de trobar fórmules per garantir l'oferta de transport d'ús col·lectiu (públic o privat) entre espais d'oci, o entre espais d'oci i la xarxa de transport públic.

Per territoris, únicament les Corts i Horta-Guinardó prioritzen la millora del Nit Bus per sobre del metro. Aquesta diferència en els dos districtes podria explicar-se per causes diferents. D'una banda, els participants del Jurat de Joves d'Horta-Guinardó creuen prioritari augmentar la freqüència de pas i els itineraris del Nit Bus perquè la xarxa de metro no arriba a gaires punts del districte. D'altra banda, els joves i les joves de les Corts prefereixen en primera opció la millora del Nit Bus perquè es considera una solució més viable a curt termini.

Taula 11. En relació amb el transport a la nit, prioritza les següents propostes de l'1 al 4, essent l'1 l'opció que creus més important i el 4 la que ho és menys

	ampliar l'horari del metro de dijous a dissabte (%)	ampliar itineraris i freqüència de pas del Nit Bus (%)	garantir l'oferta de transport col·lectiu (%)	altres (%)
ciutat vella	69,6	17,4	13	0
gràcia	61,5	16,7	8,3	9,1
l'eixample	86,4	0	9,1	4,5
sants-montjuïc	45,8	37,5	12,5	4,2
les corts	26,1	52,2	21,7	0
sarrià-sant gervasi	91,4	0	4,3	4,3
sant andreu	80	8	8	4
nou barris	75	12,5	6,3	6,3
horta-guinardó	17,4	63,3	22,7	0
sant martí	86,7	13,3	0	0

Altres propostes que van fer els participants de Joves i Nit van ser: equiparar els itineraris del Nit Bus als dels autobusos de dia, però amb menys freqüència de pas, tancar abans el metro entre setmana com a compensació per allargar-ne l'horari el cap de setmana, ampliar el servei nocturn del Bus de Barri, connectar les zones d'oci amb el centre de la ciutat amb algun tipus de transport públic o privat (autobusos especials), fomentar iniciatives de transport col·lectiu i oferir servei de tren (Renfe i Ferrocarrils de la Generalitat) també a la nit, principalment com a solució per connectar Barcelona amb l'àrea metropolitana. Els joves i les joves de Sarrià-Sant Gervasi també demanen disposar dels Ferrocarrils de la Generalitat a la nit per moure's pel seu districte.

Els joves i les joves també van demanar la reducció del preu del transport públic i dels taxis, el foment dels taxis compartits, l'adaptació de la xarxa a les persones amb mobilitat reduïda i l'augment de la seguretat a les andanes i els passadissos del metro, un altre dels temes que preocupa la gent jove.

resum i conclusions

Les principals idees que es poden extreure de les aportacions dels gairebé 1.100 participants en el projecte Joves i Nit, tant a través de l'Enquesta Ciutadana, com dels Tallers Participatius i dels Jurats de Districte,² són les següents:

Els participants es mostren rotundament a favor (92,7% dels Jurats de Joves i 85,2% de l'Enquesta Ciutadana) d'un model d'oci amb espais i establiments d'oci nocturn distribuïts per la ciutat, enfront d'un model de complexos lúdics allunyats del nucli urbà. Són partidaris d'accedir a una oferta d'oci propera, que no els obligui a desplaçar-se a d'altres zones de la ciutat per divertir-se, de manera que en defensen una distribució equitativa per tots els barris. Una de les propostes més repetides és ampliar l'oferta d'oci en determinats districtes afavorint-hi l'atorgament de llicències, en detriment d'altres zones massificades. Els participants també entenen la vida nocturna com una manera de fomentar la cohesió social i el sentiment de pertinença als seus barris i districtes.

Els joves es mostren satisfets amb l'oferta d'oci mercantil que existeix a Barcelona, però consideren que l'oci nocturn s'ha de diversificar, que s'han d'oferir altres alternatives perquè sortir de nit és més que anar a la discoteca. Es proposen diverses activitats nocturnes, com gimcanes, mercats, maratons de cinema, activitats esportives, espectacles de teatre i música, cafeteries nocturnes, activitats a biblioteques i altres equipaments públics, espectacles a platges i parcs...

Respecte al paper que ha de tenir l'Ajuntament de Barcelona davant l'oferta d'oci, el 54% dels participants

considera que ha de col·laborar amb el mercat per oferir activitats diferents de les tradicionals (per exemple, mitjançant el suport econòmic i de recursos a iniciatives juvenils), mentre que més del 26% creu que ha de crear una oferta alternativa, competint directament amb l'oferta mercantil. La resta, un 19,5%, s'inclinen per pensar que l'únic paper de l'Ajuntament ha de ser regular l'oferta del mercat (normatives relacionades amb el dret d'admissió, respecte als límits de capacitat dels locals, horaris, etc.). Quant a les activitats que podria dur a terme l'Ajuntament, els participants prioritzen l'obertura d'equipaments municipals a la nit, la promoció d'activitats culturals, la regulació de l'oferta existent, la facilitació de la mobilitat a la nit i la cessió de locals i equipaments per a la lliure gestió.

Les principals crítiques que rep l'oferta d'oci de l'Ajuntament són que és poc atractiva per als joves, que es crea sense pensar-hi ni comptar amb ells, que és poc variada, que sol ser minoritària i bàsicament de tipus cultural, i sobretot que no és visible: els participants admeten un desconeixement molt important de les activitats que organitzen els districtes als equipaments i del programa Barcelona Bona Nit. Es detecta un greu problema per part de l'Ajuntament a l'hora de comunicar a la gent jove les activitats que organitza.

Els participants consideren que s'hauria de donar suport a les pròpies iniciatives dels joves, i fer del model d'oci alternatiu i institucional una opció més participativa. Una altra demanda és que els joves puguin disposar d'espais cedits o llogats per l'Ajuntament a preu molt baix, on poder organitzar lliurement les seves activitats,

més enllà d'una oferta programada per la mateixa Administració. Es demanen espais on els joves puguin organitzar activitats o, simplement, trobar-se amb els amics. En els Tallers Participatius s'aposta clarament perquè les associacions gestionin els equipaments municipals i els mateixos joves programin les activitats per a la resta de joves.

Els participants consideren que l'oci nocturn a la ciutat de Barcelona és molt car, per sobre de les possibilitats de la gent jove. S'apunta al turisme com una de les causes dels preus desorbitats i es demana la intervenció de l'Ajuntament per regular el preu d'entrades i consumicions. També es considera que aquest problema està íntimament relacionat amb l'ús de l'espai públic com a lloc d'oci (*botellón*).

Pel que fa a l'ús de l'espai públic, tant en l'Enquesta Ciutadana (70% a favor) com en els Jurats (89,8%) i en els Tallers Participatius, els joves i les joves es mostren partidaris d'utilitzar els carrers i les places com a espai de trobada i d'oci nocturn (opció més barata i també més lliure). Les principals causes que addueixen al fet que tanta gent jove ocupi els carrers i les places a la nit són els preus abusius de l'oci mercantil, el desajustament existent entre l'hora de tancament dels bars i l'hora d'inici del transport públic i la dificultat dels joves per accedir a l'habitatge.

Així i tot, els participants també són conscients que l'ús nocturn de la via pública pot generar problemes de convivència amb altres col·lectius, de manera que majoritàriament creuen que cal posar algun tipus de

limitació (85,7% dels Jurats i 81% dels enquestats). Les limitacions que proposen els participants, per ordre de preferència, són incrementar la conscienciació de la gent jove, limitar l'horari d'ús dels espais públics, implantar mesures per regular el soroll (rotació de places, mims), proporcionar més serveis de neteja i vigilància, buscar consensos entre joves i veïns, proporcionar alternatives perquè la gent no estigui al carrer (horaris dels bars, equipaments oberts a la nit) i més tolerància per part dels veïns. També es proposa permetre el *botellón* en parcs i zones allunyades dels nuclis habitats per tal de no destorbar els veïns.

Respecte a l'horari dels locals nocturns, les propostes es divideixen en proporcions similars en dues tendències partidàries d'ampliar l'hora de tancament dels establiments: el 39,2% opina que els horaris de tancament s'haurien de liberalitzar completament, i el 37,3% creu que s'haurien d'ampliar però mantenint la mateixa hora per a tots els locals d'igual tipologia. Per tant, un 76,5% dels participants demanen una ampliació dels horaris dels bars. També hi ha l'opció de promoure un tancament esglaonat, defensada per un 18,9% dels participants, mentre que només un 4,6% considera que l'horari de tancament s'hauria de mantenir com està.

Els participants consideren necessària més conscienciació per part de tots els agents implicats en l'ús de l'espai públic com a lloc d'oci, sense renunciar al dret dels joves a la diversió. Reclamen més responsabilitat i civisme per part de la gent jove, però també més tolerància i comprensió per part dels veïns i veïnes. Es proposa la creació de figures mediadores al carrer i d'espais de

diàleg entre totes les parts per arribar a un pacte social que solucioni els conflictes.

Una altra de les propostes perquè els joves no freqüentin tant el carrer és obrir els equipaments municipals a la nit. Una de les demandes prioritàries que es repeteixen en els debats és que l'Ajuntament hauria d'ampliar els horaris dels equipaments municipals, obrint-los a la nit i durant els caps de setmana, hauria d'organitzar-hi més activitats i més diverses i informar millor el públic jove de les possibilitats d'oci que aquests espais ofereixen. Els participants també consideren que s'han de crear més espais juvenils a Barcelona. D'entre els espais i equipaments que els agradaria poder utilitzar a la nit destaquen la platja, els parcs i jardins, els centres cívics i casals de joves i els equipaments esportius.

Tot i que en els darrers anys s'han fet avenços per millorar-ne el servei, per a un de cada tres joves el transport és la principal mancança de la nit a Barcelona. Els participants lamenten que el servei de transport públic, ara mateix, no s'adapta a les necessitats reals dels ciutadans i consideren que l'ampliació de l'horari del transport nocturn ha de ser una aposta política: perquè es tracta d'un servei públic que s'ha d'oferir als ciutadans encara que sigui deficitari i per reduir la sinistralitat juvenil a la carretera. Així doncs, la gent jove de Barcelona reclama una aposta ferma pel transport públic nocturn, que es tradueixi en l'ampliació de l'horari del metro (sobretot els caps de setmana, per fer-lo coincidir amb els horaris de tancament dels bars, si no és possible el servei 24 hores) i en la millora dels itineraris (cal que siguin descentralitzats) i l'augment

de la freqüència de pas del Nit Bus.

Els participants de Joves i Nit denuncien el desconeixement total que la gent jove té dels seus drets a la nit i la sensació d'impotència que senten davant de situacions injustes. Demanen que se'ls n'informi (per tal de poder escollir i evitar riscos) i que es fomenti i es faciliti el dret a la reclamació. Els joves reclamen a l'Administració que vetlli perquè els locals compleixin les normatives, a partir de més inspeccions i de multes als propietaris, en relació amb la higiene i l'aforament, la baixa qualitat dels productes que s'hi comercialitzen, la manca de senyalització de sortides d'emergència, l'arbitrarietat dels criteris d'admissió (en molts casos discriminatoris), el tracte incorrecte dels porters... Més enllà del que passa dins dels locals, també consideren que tenen dret a uns serveis públics en condicions durant la nit (neteja, enllumenat, papereres, lavabos...).

Els joves i les joves també expressen una certa sensació d'inseguretat a la nit i demanen la millora de la seguretat en determinats carrers o zones de la ciutat i a les andanes i els passadissos del metro. També s'esmenta la necessitat d'evitar baralles a la sortida de les discoteques.

Per últim, la gent jove denuncia que se'ls fa sentir culpables del fet de sortir de nit, i que se'ls criminalitza permanentment, sobretot des de l'Administració (la qual, segons diuen, boicoteja les activitats alternatives organitzades pels mateixos joves i quan es produeix algun conflicte es limita a culpar-los i es tanca a dialogar) i els mitjans de comunicació (a qui acusen d'oferir una única faceta irresponsable i negativa d'aquest col·lectiu).

joves i nit, un procés participatiu

Joves i Nit és un projecte que, al llarg dels anys 2004 i 2005, obre espais de participació als joves de 15 a 29 anys de la ciutat per tal que debatin i facin propostes sobre com hauria de ser la nit de Barcelona.

Joves i Nit és una iniciativa de la Fundació Jaume Bofill, la Regidoria de Joventut de l'Ajuntament de Barcelona, el Consell de la Joventut de Barcelona i la Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona, amb el suport de la Comissió Europea.

L'origen de Joves i Nit s'ha de situar en un context de preocupació per les actituds incíviques a la ciutat i pel conflicte entre els diferents interessos dels agents implicats (joves, veïns i veïnes, Administració, empresaris i empresàries). Alhora, el projecte també neix d'una preocupació compartida pels agents promotors davant la manca de participació i implicació dels joves i les joves, particularment dels no associats, en la presa de decisions públiques.

Els principals objectius que es planteja aquest procés participatiu són: detectar i recollir opinions representatives del col·lectiu jove sobre la nit; debatre i contrastar aquestes opinions amb les entitats juvenils; elaborar propostes per presentar-les en el marc del Pacte per la Nit que ha de portar a terme l'Ajuntament de Barcelona; consolidar un interlocutor plural, informat i representatiu del col·lectiu juvenil per participar en el debat; sensibilitzar la gent jove respecte a l'ús cívic de la nit, i incloure la veu dels joves i les joves en els àmbits on es defineixen les noves polítiques d'oci nocturn, de mobilitat i d'abordament dels problemes de

convivència existents mitjançant la reflexió i el diàleg. El projecte Joves i Nit s'ha desenvolupat a partir de quatre fases que han permès la participació de diferents col·lectius per aconseguir el màxim de propostes i opinions de gent jove sobre els usos de la nit. **En total hi han participat 1.096 joves en diferents espais:**

Fase I. Diagnosi (febrer-maig 2004).

Entrevistes exploratòries i semiestructurades a experts, representants polítics, personal tècnic de l'Administració, representants del teixit associatiu, empresaris, etc., tots relacionats amb el món dels joves i la nit, amb l'objectiu d'obtenir informació, propostes i estratègies dels col·lectius que participen en el món nocturn i de donar a conèixer el projecte Joves i Nit. També es van establir grups de conversa estructurats amb l'objectiu de fer una primera aproximació als discursos dels joves entorn dels usos de la nit.

Fase II. L'Enquesta Ciutadana (juny-juliol 2004).

En aquesta fase es va enviar una enquesta autogestionada per correu postal (els enquestats l'havien d'omplir i retornar per correu) al domicili d'una mostra representativa de 22.100 joves barcelonins de 15 a 29 anys, obtinguda a partir del cens de 2001. L'objectiu era doble: d'una banda, recollir el màxim d'opinions sobre la nit a la ciutat dels joves i les joves escollits de manera aleatòria i extreure'n les primeres propostes, i d'altra banda, informar i donar visibilitat al procés Joves i Nit. El qüestionari, curt i redactat amb llenguatge senzill i proper, s'estructurava en diversos apartats: dades socio-demogràfiques de l'enquestat, valoració global de la Barcelona nocturna, ús d'espais i equipaments, model

d'oci, utilització d'espais públics i propostes. Es van obtenir 707 enquestes útils, a més de les 121 rebudes a través del web de Joves i Nit. En aquest document, sempre ens referim a aquestes persones com a participants en l'Enquesta Ciutadana.

Fase III. Els Tallers Participatius (setembre-desembre 2004).

Aquesta fase es va dissenyar com un espai de debat entre joves associats, procedents d'organitzacions formals i no formals de la ciutat. L'objectiu era promoure l'intercanvi d'idees i fomentar el consens i la formulació de propostes creatives entre persones ja habituades a la participació. El debat es va plantejar al voltant de dos grans eixos: el model d'oci nocturn a la ciutat (oci mercantil i oci institucional, oferta gestionada pels mateixos joves, equipaments i serveis, distribució de l'oci a la ciutat, preus, horaris, etc.) i nit i espais públics (mobilitat i ús de places i carrers com a emplaçaments per gaudir de l'oci). Es va aconseguir tirar endavant cinc tallers: amb membres de grups no formals (6 participants), de moviments socials (9), de la Taula de Joves de Sant Andreu (7), del Consell de Joves d'Horta-Guinardó (11) i del Consell de la Joventut de Barcelona (8), amb un total de 41 participants. En les pàgines precedents ens hi referim sempre com a les aportacions dels Tallers Participatius.

Fase IV. Els Jurats de Joves (gener 2004-juliol 2005).

Aquest espai va permetre la participació de joves a títol individual per debatre i concretar propostes sobre els usos de la nit amb altres joves del seu mateix districte. Es van organitzar 10 Jurats de Joves, un a cada districte

de la ciutat: Sants-Montjuïc (24 participants), Ciutat Vella (23), Gràcia (28), Horta-Guinardó (23), Sant Martí (15), les Corts (23), Sarrià-Sant Gervasi (24), l'Eixample (22), Nou Barris (19) i Sant Andreu (26). En total van participar-hi 227 joves. Cada Jurat es va reunir durant dos dies i va seguir la següent dinàmica: es convidava un o una ponent a fer una intervenció, com més objectiva millor, per aportar informació sobre un dels temes de debat. Després, els participants es distribuïen en petits grups d'unes cinc persones per posar en comú dubtes i elaborar unes primeres propostes, i posteriorment, un o una portaveu de cada grup exposava en un plenari els dubtes o comentaris al ponent i tenia lloc un breu debat entre tots els participants del Jurat. Aquesta dinàmica es va repetir per a cadascun dels quatre temes de debat: model d'oci nocturn a la ciutat de Barcelona, ús dels espais públics, normatives (horaris, llicències, dret d'admissió als establiments d'oci) i mobilitat a la nit. A més, els participants també van respondre, de manera individual, una enquesta sobre aquests aspectes de l'oci nocturn. En els anteriors apartats, en referència als resultats i aportacions sorgits en aquests espais, sempre parlem de Jurats de Joves o Jurats dels districtes, així com de debats dels Jurats o debats dels districtes.

Fase V. Elaboració i presentació de resultats (març 2006).

Durant tot el procés, Joves i Nit també ha disposat d'un espai virtual (www.jovesinit.org), un lloc de consulta, debat i reflexió on s'ha informat de les diferents fases i dels resultats obtinguts, i a través del qual la gent jove ha pogut participar en diferents fòrums, a més de contestar l'Enquesta Ciutadana.

Entitats impulsores del projecte Joves i Nit

Fundació Jaume Bofill

La Fundació Jaume Bofill és una fundació cultural privada creada l'any 1969 amb l'objectiu de contribuir a la millora de la societat catalana mitjançant la promoció i el suport d'iniciatives que ajudin al coneixement i a la transformació d'aquest país. Algunes de les preocupacions fundacionals són: estimular els valors de la democràcia i la participació entre els ciutadans, promoure models socials i polítics que afavoreixin la igualtat social i contribuir a l'afirmació nacional de Catalunya.

Consell de la Joventut de Barcelona

El Consell de la Joventut de Barcelona (CJB) és la plataforma interassociativa que coordina i representa les principals entitats juvenils de la ciutat. El CJB es va fundar el 1980 com a instrument democràtic de participació i d'acció juvenil per promoure un moviment associatiu juvenil fort i articulad. El CJB defensa l'associacionisme com a instrument de participació i d'acció fonamental, que s'ha de potenciar, especialment, entre la població més jove.

Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona

La Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona (FAVB) és una entitat sense ànim de lucre que agrupa, en l'actualitat, 100 associacions de veïns i veïnes, les quals sumen uns 40.000 socis. L'àmbit d'actuació és local, i per tant du a terme les seves activitats a la ciutat de Barcelona. La forma de reivindicació, la negociació i la informació constitueixen la base del seu treball.

Regidoria de Joventut de l'Ajuntament de Barcelona

A la Regidoria de Joventut li correspon el disseny, la proposta, la direcció i el lideratge de les polítiques sectorials de joventut pel que fa a les matèries que tingui atribuïdes dins les directrius assenyalades pels òrgans de govern municipal. Les seves propostes es desenvolupen en el marc del Pla Jove, instrument que fixa i prioritza els objectius i les principals accions i que compromet i coresponsabilitza totes les instàncies municipals.

